

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ÎN ACEST NUMĂR:

Știința învinge timpul

(pag. 6-7)

...Și iată o nouă și elocventă dovadă! La ora cînd rotativele erau gata să ne tipărească numărul de față, am aflat că știința sovietică a înregistrat o altă răsunătoare izbîndă.

Ieri dimineață o a treia navă-satelit, cu o greutate de 4563 kg și avînd la bord animale de experiență, a fișnit în spațiile cosmice.

Uniunea Sovietică, patria constructorilor comunismului, se află mereu în avangarda progresului științific al omenirii!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ACEEAȘI DORINȚĂ: PACEA!

O zi ca atîtea altele, pe diferite puncte ale globului:

Contribuabilii americani află că plătesc anual 3 miliarde de dolari pentru întreținerea bazelor militare în străinătate...

...în timp ce secretariatul permanent al Consiliului de solidaritate a țărilor Africii și Asiei lansează o campanie împotriva exact a acelor baze militare a căror întreținere apasă atît de greu pe umerii oamenilor muncii din S.U.A.

Ministrul de Război al Germaniei occidentale, Strauss, vorbește pe față despre „viitoare conflicte armate”...

...iar secretarul general al N.A.T.O. Spaak (același Spaak care a fugit din Belgia în fața invaziei hitleriste) cîntă în struna neonaziștilor și declară că co-existența pașnică este o „expresie diabolică”.

Pe o căldură toridă, studenții nigerieni pătrund în clădirea Parlamentului din Lagos pentru a protesta împotriva creării de baze militare britanice pe teritoriul Nigeriei...

...în timp ce, mult mai la nord, sub o ploaie torențială, tinerii englezi, frați de generație cu nigerienii, organizează marșuri de protest împotriva bazelor americane din Marca Britanie.

Pe toate continentele, la toate latitudinile, se ciocnesc cei puțini, ce urzesc dezlănțuirea de noi măceluri, cu cei mulți, foarte mulți, care vor să trăiască în pace, să se elibereze de obsesia morții atomice și care cer dezarmarea și securitatea internațională. De felul cum se va rezolva această înclăstăre, depinde viitorul omenirii.

Este ceea ce spune Nikita Sergheevici Hrușciiov în telegrama de salut adresată participanților la cea de-a VI-a conferință internațională Pugwash pentru dezarmare și asigurarea securității, care se ține actualmente la Moscova.

La această conferință participă 75 de oameni de știință — de opinii și convingeri politice diferite — aparținînd la 14 țări, cu orînduiri social-economice diferite. Pe toți îi leagă însă dorința sinceră de a orienta dezvoltarea științei spre scopuri constructive și nu spre moarte și distrugere.

Oamenii de știință care s-au adunat la Moscova, se numără printre cele mai de seamă personalități ale vieții științifice contemporane. Glasul lor răsună plin de prestigiu în întreaga lume, în această epocă în care știința înaintează cu pași atît de uriași. Și, ca orice activitate de creație a omului, știința are nevoie de pace.

Părăsindu-și pentru cîteva zile laboratoarele, cabinetele de lucru și bibliotecile, savanții întruniți la Moscova știu că, discutînd dezarmarea, slujesc același nobil țel căruia ei își consacră toate eforturile. Căci, așa cum arată N. S. Hrușciiov în salutul adresat conferinței: „...înlăptuirea de urgență a dezarmării generale și totale, sub un strict control internațional, este cerută nu de interesele vreunei țări sau ale vreunui grup de țări, ale vreunui sistem social, sau ideologii, ci de interesele vitale ale întregii omeniri”.

N. Aureliu

În larg, pe un pescador

Anul XVI
2 decembrie 1960
12 PAGINI,
1 LEU

48
(820)

HALLDOR LAXNESS

despre literatura și cititorii sovietici

Cu scriitorul islandez Halldor Laxness, cunoscut în Uniunea Sovietică prin romanele „Salka-Valka”, „Croniclele fermei Brekkukot”, „Un popor liber”, „Cîntecul de leagăn vîndut”, „Centra atomică” ș.a., care a vizitat de curînd U.R.S.S., am putut sîta de vorbă abia în preziua plecării sale.

Cititorii sovietici sînt foarte exigenți

În cursul interviului, care a durat aproape o oră, am discutat despre o mulțime de lucruri. Între altele, i-am împărtășit scriitorului și faptul că operele lui se bucură de multă popularitate în Uniunea Sovietică.

— Sînt nespus de bucuros — ne-a răspuns el — că publicul sovietic apreciază cărțile mele, mai ales că, la rîndu-mi nutrește multă simpatie poporului d-voastră, pe care-l socotesc ca unul dintre cele mai exigențe în ce privește literatura.

— Și acum, care e părerea d-voastră despre romanul sovietic, despre literatura sovietică în general.

Halldor Laxness rămîne o clipă pe gînduri, după care ne mărturisește:

— Mi-ar fi greu să vorbesc despre literatura sovietică luată în ansamblul ei, deoarece este extrem de bogată, de variată. Pentru asta ar fi nevoie de un studiu îndelungat, minuțios... Aș putea spune însă că în țara mea cărțile scriitorilor sovietici sînt nu numai cunoscute, dar și apreciate. Numai preferați de cititori sînt Șolohov, Fedin, Polevoi, Semușkin și Pavlenko. Ca pretutindeni, dumneavoastră dispuneți de cărți excelente ca și de unele cărți mediere, de maștri ai condeiului, ca și de oameni mai puțin pricepuți într-ale scrisului.

Sînt informat că în U.R.S.S. operele scriitorilor sovietici apar în tiraje impunătoare. Ei bine, cred că acesta e cel mai bun semn al succesului lor. Căci criteriul după care trebuie apreciat valoarea unei cărți este însăși primirea pe care i-o face marea public. Cărțile scriitorilor sovietici se bucură de succes nu numai în țara lor, ci și în întreaga lume. Este cea mai bună dovadă că literatura sovietică se află pe calea cea bună.

O a treia carte despre Uniunea Sovietică?

Halldor Laxness nu se află în Uniunea Sovietică pentru prima oară. Vizitele pe care le-a făcut înainte de război au avut drept rezultat două cărți: „Drumul duce spre Răsărit” (1933) și „Poveste rusească” (1938). L-am întrebat deci, dacă nu cumva intenționează să dedice și o a treia carte Uniunii Sovietice.

— Într-adevăr, mă bate gîndul, mărturisește Laxness. În tinerete puteam petrece luni întregi într-o țară ca să mă documentez. Acum însă, cînd mă apropiu de șizeci de ani, îmi este ceva mai greu. Nici nu vî închipuiți cîte obligații îmi revin. Așa că, de vreau să-ncep să scriu o carte, trebuie pur și simplu să „dispar”, să mă ascund în cine știe ce colțisor de țară unde să nu pot fi găsit și în care să nu existe nici măcar telefon. Din păcate, în ultimul timp, tentative din astea îmi reușesc din ce în ce mai rar.

Am îndrăznit să-i sugerez o idee: — De ce n-ați încerca să vă „ascundeți”, pentru o lună sau două la noi, în Uniunea Sovietică? Ați putea lucra în deplină liniște, bineînțeles cu condiția să nu vă dezvăluiți intenția ziariștilor.

— Ar fi o idee, o să mă mai gîndesc la ea, mi-a răspuns rîzînd întrerlocutorul meu. De altfel, lucrul acesta mi-ar spori plăcerea de a scrie o nouă carte despre țara dumneavoastră.

D. Șarif

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03 10.

Miunile expresive ale dansatoarei uzebe Tursunoi Mahmudova

Un milion de volume pe lună

Atît totalizează colecția „Roman-gazetă”, care se bucură de o binemeritată popularitate printre cititorii sovietici. Inițiată în 1927 din inițiativa lui Maxim Gorki, ea a devenit în scurtă vreme o publicație de masă. În paginile ei își găsesc loc toate lucrările valoroase ale scriitorilor sovietici, precum și cele mai importante noutăți din literatura de peste hotare. În ultimii ani, această colecție apare bilunar într-un tiraj de 500.000 de exemplare. Cărțile,

cu portretele scriitorilor respectivi pe copertă, pot fi întîlnite în cele mai îndepărtate colțuri ale Uniunii Sovietice.

În 1960, în această colecție au apărut volumul II din „Pămînt destelenit” de Mihail Șolohov, romanele „Cei vii și cei morți” de Konstantin Simonov, „Ștepa vulturilor” de Mihail Bubenov, „Sarea pămîntului” de Gheorghii Markov, „Colierul de chihlimbar” de Nikolai Pogodin, „Căile pe care ni le alegem” de Alexandr

Ceakovski, „Focul veșnic” de A. Absaliomov, „Nebit-Dag” de B. Kerbabaev, nuvelele „Stele de zi” de Olga Berggolț și „Faceți cunoștință cu Baluev” de Vadim Kojevnikov etc.

Ele oferă un bogat material pentru formarea unei ample imagini asupra diversității și bogăției literaturii sovietice.

Pînă la sfîrșitul anului se prevede publicarea unor romane ale scriitorului ceh Z. Plugarj și scriitorului englez P. Davidson.

PULSAȚII CONTEMPORANE

Nuvela lui Vadim Kojevnikov, care a atras atenția opiniei publice sovietice chiar de la apariția ei în paginile revistei „Znamia” (nr. 4-5 1960), își trage seva din izvoarele publicisticii sovietice contemporane. Într-adevăr, autorul a tratat, în pagini de proză literară, o problemă larg dezbătută în presa sovietică și anume revoluția tehnică, cu vastele sale implicații sociale.

Pe șantierul unei conducte de gaz, ca și în echipa lui Baluev, specializată în operațiile de traversare a cursurilor de apă, mașinile ultramoderne au preluat munca pe care o îndeplineau înainte zeci de mii de oameni. Autorul nu se mulțumește cu înregistrarea faptului. El încearcă și, deseori, izbutește să desprindă consecințele sociale și implicațiile psihologice ale acestui fenomen. Fiecare dintre oamenii care conduc noile agregate, este, în felul său, un virtuoz al meseriei.

În noile condiții, se schimbă fundamental cadrul de acțiune și obiectivele celor care conduc șantierul. Cu toate că trecerea conductelor de gaz peste cursurile de apă rămîne o lucrare dificilă, ea nu mai solicită eroismul, individual sau colectiv, al constructorilor, acel eroism caracteristic primelor cincinale. Încordarea fizică și sacrificiul de sine fac loc gîndirii lucide și calme, inventivității cu suport științific, efortului

Vadim Kojevnikov: „Znakomites, Baluev” (Faceți cunoștință cu Baluev).

intelectual de a silii mașinile să execute operațiunile complexe. Se schimbă de asemenea formele de legătură între conducătorii șantierului și muncitori. Autorul face următorul raționament: dacă la prima magistrală de gaz au lucrat zeci de mii de oameni, era firesc ca modalitatea de contact a conducătorilor cu masa muncitorilor să fie aceea a mingulului. Acum, însă, cînd furnicarul oamenilor de pe șantier a dispărut, mi-

Vitrina literară în U. R. S. S.

tingul se dovedește inutil și în locul lui apare posibilitatea și necesitatea contactului direct, a convorbirii nemijlocite între conducători și fiecare dintre muncitorii șantierului; conducătorul poate să cunoască și să se intereseze îndeaproape de preocupările, înclinațiile și nevoile materiale și spirituale ale fiecărui muncitor. Cuvintele lui Baluev se dovedesc pline de un mare adevăr: „Șeful este numit, dar conducătorul este ales (în sensul că el trebuie să dobîndească recunoașterea autorității sale de către mase). Și cu cit ne vom apropia mai mult de comunism, cu atît vor fi mai puțini șefi și mai mulți conducători”.

Baluev, personajul central al nuvelei, cu toate că a trecut de mult de prima

BREVIAR

Recent Roger Portal, profesor la Sorbona, a ținut la Institutul de istorie de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S. o conferință despre organizarea cercetării istorice în Franța. Roger Portal a subliniat cu acest prilej interesul manifestat de istoricii francezi față de Uniunea Sovietică și a vorbit despre studiile întreprinse în acest sens la Sorbona, la Școala Națională de limbi orientale vii, ca și în alte instituții științifice.

Lucrările savantului francez, îndeosebi „Uralul secolului XVIII”, „Studii de istorie economică și socială” și „Dezvoltarea industriei ruse începînd din 1880 pînă în 1928” sînt bine cunoscute oamenilor de știință sovietici. În o clipă de față, Roger Portal lucrează la o carte despre formarea burgheziei industriale ruse în prima jumătate a sec. XIX. Portal a vizitat acum Uniunea Sovietică pentru a patra oară.

Ansamblul popular al Republicii Algeria, condus de actorul Mustafa Kateb, întreprinde un turneu în Uniunea Sovietică. „Ansamblul nostru — a declarat actorul algerian — e alcătuit din actori profesioniști și amatori. Mulți dintre ei au luptat cu arma în mîini împotriva colonialiștilor francezi. Se știe că arta noastră are vechi tradiții, iar francezii n-au izbutit să asimileze Algeria”.

Artiștii algerieni dau spectacolul „Spre lumină”, închinat eroismului patrioților algerieni, și drama „Nemuritorii”.

Anul 1961 poate fi numit pe drept cuvînt anul Dobroliubov. La 5 februarie se vor împlini 125 ani de la nașterea marelui critic, iar la 29 noiembrie — 100 de ani de la moarte. Aceste date vor fi sărbătorite pe scară largă de opinia publică sovietică. Printre lucrările care se vor tipări cu acest prilej, cităm Operele complete în nouă volume, cuprînzînd pentru prima oară și corespondența criticului.

Unul din ultimele numere ale revistei „Inostrannaia literatura” este consacrat în întregime tinerilor de la mijlocul veacului al XX-lea: tineri eroi despre care se scrie, tineri scriitori care le-au dat viață, tineri critici literari și traducători. Și chiar și puținii reprezentanți ai generației mai vîrstnice scriu tot despre tineri, adresîndu-se tinerilor.

„Vorbesc pionierii viitorului” — se numește colecția inaugurată recent de Editura din Krasnodar și închinată vieții și muncii brigăzilor și schimburilor de muncă comunistă din întreprinderile Kubanului. „Pășii alături de noi” și „Mindrie de muncitor” — sînt titlurile a două lucrări scrise de maestrul Viktor Bublik și forjorul Ivan Beskopilnii. Ele sînt încă o mărturie despre înaltul nivel cultural și tehnic al muncitorului sovietic.

tinerețe, dovedește o mare capacitate de înțelegere a noilor condiții și a noilor cerințe pe care le ridică un șantier al construcției comuniste. Biografia lui se confundă cu istoria industriei sovietice. A participat la înălțarea construcțiilor din primul cincinal ca simplu muncitor, a absolvit școala tehnică și apoi, după o perioadă de luptă pe frontul antihiliterist, a fost trimis pe șantiere cu obiective militare sau pașnice, de primă importanță. Baluev este unul dintre acei oameni care se dăruiesc fără rezerve muncii.

De aceeași conștiență spirituală se dovedește și soția lui — Evdochia Mihailovna (Dusia) fostă și ea, cîndva, muncitoare pe șantierele primului cincinal, iar mai apoi, după terminarea studiilor, colaboratoare la un institut de cercetări în domeniul construcțiilor. Dintre numeroasele personaje episodice, reținem pe Viktor Zaițev — reprezentant al tinerei generații, pe Zina Penocika și Kapa Podgornii, cu caractere atît de diferite și totuși prietene de nedespărțit, pe Izolda Bezuglov, a cărei viață a fost multă vreme grea și care și-a găsit împlinirea de abia pe șantier.

Spuneam la început că nuvela lui Kojevnikov are un pronunțat caracter publicistic și într-asta constă meritul ei principal.

Nuvela ne oferă crîmpeie valoroase din realitatea sovietică contemporană și ar merita să apară, cit mai curînd, în traducere romînească.

Paul Granea

**Lozinca
„Dosrocino”
capătă viață!**

Ce vestește cadența septenalului

Ne apropiem de încheierea bilanțului pe cel de al doilea an al septenalului. Concluziile care se pot desprinde din datele existente arată că, în numai doi ani, a și fost realizată o treime din creșterea volumului producției industriale globale prevăzută pentru cel de al șaptelea an al planului. Este o primă indicație certă că septenalul va fi îndeplinit într-un termen mai scurt.

Sarcina, inițial fixată, de a se obține în 1965 o producție industrială cu 80 la sută superioară nivelului din 1958 — afirmă acum economiștii sovietici — va fi îndeplinită încă din 1964, deci cu un an mai devreme. Pe ce se întemeiază afirmațiile lor? Pe rezultatele certe din primii doi ani ai septenalului și, în primul rând, pe concluziile ce se desprind din observarea cadentelor susținute în care se dezvoltă fiecare sector principal în parte și economia sovietică în ansamblu.

Este știut că, încă din clipa în care au trecut pragul septenalului, oamenii sovietici și-au propus, ca obiectiv major, îndeplinirea lui într-un termen mai scurt „Dosrocino!” (înainte de termen) a fost și continuă să fie lozinca nr. 1 a întrecerii entuziaste care se desfășoară în fabrici și uzine. De altfel, planul fusese astfel întocmit încât să nu dea loc la supraîncordare în îndeplinirea lui, dar să lase suficient loc pentru desfășurarea inițiativelor consiliilor economiei naționale, întreprinderilor, organizațiilor de partid, sindicale, de comsomol, într-un cuvânt, maselor largi de oameni ai muncii, de a lupta pentru depășirea prevederilor planului, pentru scurtarea termenului îndeplinirii septenalului.

Încă din primul an al septenalului cadenta înaintării a întrecut prevederile. În 1959, volumul producției industriale a crescut față de 1958 cu peste 11 la sută, în loc de 7,7 la sută, cit se prevedea în plan. În ramurile de bază ale industriei ritmul de dezvoltare depășise cu mult indicii planificați. Dacă în planul pe 1959 se prevăzuse sporirea producției de oțel cu 4,1 milioane tone (în comparație cu producția din 1958), sporul real a fost de 5 milioane tone. Extracția cărbunelui urma să crească cu 6,1 milioane tone, dar s-a ajuns la o creștere de 10,4 milioane tone. Producția de energie electrică a atins un spor de 28,6 miliarde kWh în loc de 22,4 miliarde kWh.

Pentru cel de al doilea an al septenalului au fost stabilite sarcini mai ridicate decât se prevăzuse inițial în plan, dar și ele — se poate spune de pe acum — au fost depășite. Aceasta deși cele aproape 65 milioane tone oțel și peste 50 milioane tone laminate — cit prevăd cifrele de control ale planului pe 1960 — reprezintă echivalentul producției respective a Uniunii Sovietice din 1918 până în 1935, sau de 16 ori și respectiv 15 ori producția de oțel și laminate a Rusiei țariste din 1913.

Un succes deosebit s-a înregistrat în domeniul schimbării structurii balanței combustibililor, prin creșterea ponderii șteiului și a gazelor naturale. Sporirea extracției și, în aceeași măsură, trecerea la folosirea pe scară mai largă a acestor combustibili mai ieftini va permite ca în cursul septenalului să se realizeze o economie totală de 100 miliarde ruble. În primele 9 luni ale anului 1960 — după cum arată datele oficiale — extracția de cărbune a crescut cu 14 la sută (în comparație cu perioada corespunzătoare a anului 1959), reprezentând 109 milioane tone, iar extracția de gaze naturale a crescut cu 28 la sută. Numai sporul extracției de gaze din această perioadă se ridică la 7,3 miliarde mc, ceea ce reprezintă întreaga cantitate de „combustibil albastru” obținută în 1953.

O mare însemnătate capătă, în condițiile septenalului, creșterea producției de energie electrică. În 1920 producția de energie electrică a fost de 0,5 miliarde kilowați/oră. Anul acesta ea se va cifra la aproape 300 miliarde kilowați/oră. Creșterea este de 600 de ori!

Avântul neîntrerupt al industriei siderurgice, al industriei extractive și dezvoltarea fără precedent a energiei au permis marile progrese ale industriei constructoare de mașini, care a realizat numai în cursul primului an și jumătate al septenalului peste 3.000 de modele de noi mașini, mașini-unelte, mecanisme și aparate.

Dar nu numai producția mijloacelor de producție a depășit prevederile inițial fixate în planul septenal pentru 1959-1960. O depășire sensibilă a planului s-a obținut și în producția bunurilor de larg consum industriale și alimentare. În primele 9 luni ale anului 1960 producția de mobilă a crescut cu 19 la sută, iar cea de televizoare, frigider, casnice, mașini de spălat rufe, motocicletă — cu 12-33 la sută.

Ce reprezintă toate aceste creșteri în raport cu ansamblul producției industriale și în comparație cu sarcinile inițiale?

În anii 1959-1960 producția industrială a Uniunii Sovietice — indicau cifrele de control ale septenalului — trebuia să crească cu 17 la sută. În fapt, — se constată acum, la capătul celui de al doilea an al septenalului — ea a crescut cu 23 la sută. Se va obține în primii doi ani ai septenalului o producție industrială a cărei valoare va fi cu 120 miliarde ruble mai mare decât prevedea planul.

Menținându-se ritmul existent — și acest lucru este asigurat anticipat de cadentele susținute ale dezvoltării ramurilor de bază — producția globală industrială va ajunge încă în 1964 să depășească cu peste 80 la sută nivelul din 1958. Septenalul va fi astfel îndeplinit în sectorul industrial în numai 6 ani!

Cadente mai rapide decât cele prevăzute la alcătuirea planului s-au obținut și în domeniul construcțiilor capitale, unde investițiile s-au cifrat, în 1959, la 275 miliarde de ruble, iar anul acesta la 300 miliarde. Numai în 1960 sînt date în exploatare peste 1.000 de mari întreprinderi industriale, utilizate cu tehnica cea mai modernă. În plus, s-au construit, reconstruit și reprofilat un mare număr de secții în întreprinderile existente.

În aceste condiții, economia sovietică va păși în cel de al treilea an al septenalului cu importante rezerve suplimentare, care indică de pe acum menținerea ritmurilor înalte din primii doi ani.

În ciuda faptului că anii 1959-1960 au fost nefavorabili (din punct de vedere climatic) agriculturii, progresele realizate în agricultura so-

Montor pe șantierul combinatului chimic de lângă Voljsk (regiunea Stalingrad)

vietică, în urma măsurilor luate din inițiativa C.C. al P.C.U.S., n-au întârziat a-și arăta roadele. Dacă în cei 6-7 ani care au precedat luarea măsurilor producția globală medie de cereale era de 5 miliarde de puduri anual, în prezent ea se ridică la peste 8 miliarde de puduri. În 1960, colhozurile și sovhozurile au extins cu 7 milioane hectare suprafețele însămânțate.

Dezvoltarea continuă a economiei sovietice cere însă agriculturii să țină pasul în aceeași cadență cu industria. Noi sarcini sporite stau în fața celor 26 milioane de oameni ai muncii din colhozuri și sovhozuri, care așteaptă cu cel mai mare interes indicațiile pe care le va da apropiata Plenară a C.C. al P.C.U.S. convocată în decembrie pentru a stabili noi măsuri care să asigure avântul continuu al agriculturii. Ei sînt convingși că sarcinile septenalului în ce privește dezvoltarea agriculturii pot fi îndeplinite înainte de termen.

Desigur că o contribuție de excepțională însemnătate la accelerarea ritmului de dezvoltare a producției o aduc realizările științei și tehnicii sovietice, care permit astăzi soluționarea unor sarcini importante ale economiei naționale în termene fără precedent de scurte.

Scurtarea cu un an a septenalului, în ce privește producția industrială, va însemna un substanțial câștig de timp în ajungerea din urmă și întrecerea Statelor Unite, cea mai dezvoltată țară capitalistă din punct de vedere economic. Volumul producției industriale a U.R.S.S. reprezintă de pe acum 60 la sută din producția americană. Iar ritmul de creștere, factor decisiv în întrecerea U.R.S.S.—S.U.A., este de cca 4 ori mai accelerat în economia sovietică decât în cea americană. Mai poate exista oare vreă îndoială asupra rezultatului final?

M. Mihăiescu

SCRISOARE DIN MOSCOVA

DEVIZA EXPOZIȚIEI UNIVERSALE DIN 1967: „PROGRES — PACE”

Intr-o casă veche, impozantă, de pe bulevardul Rojdestvenski, se naște viitoarea Expoziție universală. De aici pornesc mij de fire spre toate organizațiile de proiectări și construcții, instituțiile de cercetări științifice, ministerele și departamentele care pot contribui la bunul mers al lucrărilor grandioase ce urmează a fi efectuate.

Proiectarea și construirea complexului de clădiri ale expoziției au fost încredințate Comitetului executiv al sovietului din Moscova. Expoziția va fi instalată în partea de sud-vest a capitalei, pe versantele pitorești și acoperite de verdețură ale colinei Teplostanskaia și va ocupa o suprafață de peste 500 de hectare. Deocamdată, constructorii n-au pus încă piciorul pe acest teritoriu, iar proiectanții îl numesc în glumă „pământ înțelenit”. Dar nu există nici o îndoială că exact la termenul prevăzut, aici se va înălța un nou raion al Moscovei, o minune a secolului nostru, despre care va vorbi cu admirație întreaga lume.

Spre a ne forma o imagine despre proporțiile acestei expoziții, e de ajuns să arătăm că expoziția de la Bruxelles din anul 1958 a fost instalată pe o suprafață de numai două sute de hectare — adică a fost de două ori și jumătate mai mică. Pe acest teritoriu relativ restrâns, Belgia a construit aproximativ 150 de pavilioane și clădiri de interes general. În sectorul rezervat țărilor străine au fost amplasate 53 de pavilioane, amenajate de statele participante, și 9 pavilioane ale organizațiilor internaționale.

Conform datelor oficiale, amenajarea expoziției de la Bruxelles a necesitat 77.000 tone de oțel, 4.000 tone aliaj de aluminiu, 160.000 metri pătrați mase plastice, 350.000 metri pătrați de sticlă de calitate superioară, peste un milion de tone de ciment și multe alte materiale.

Deocamdată nu putem cunoaște datele similare despre expoziția de la Moscova, dar este limpede că prin amploarea sa, ea va depăși toate expozițiile precedente.

Se prevede ca sectorul rezervat Uniunii Sovietice să ocupe 100 de hectare. Țările de democrație populară și statele capitaliste își vor avea pavilioanele lor. O mare suprafață vor ocupa pavilioanele internaționale, dintre care unele se vor numi: „Știința”, „Tehnică”, „Arta”, „Pacea în întreaga lume”.

În sfârșit, vor exista pavilioane ale organizațiilor internaționale O.N.U., U.N.E.S.C.O., Crucea Roșie, ale asociațiilor de prietenie și relații culturale, ale federațiilor de sport.

După cum se știe, expoziția va funcționa șase luni — de la 20 mai pînă la 20 noiembrie 1967. Calcule preliminare arată că expoziția va fi vizitată zilnic de aproximativ 500.000 de persoane. Vor trebui amenajate restaurante, cafețele, bufete, magazine, chioșcuri și gherete. Se prevede ca întreprinderile de alimentație publică să deservească simultan 250.000 de persoane. În întreprinderile comerciale din orașelul expoziției vor lucra 5.000 de vânzători — de șapte ori mai mulți ca la marele magazin universal GUM.

Se proiectează construirea unor săli spațioase de teatru, concerte, cinema, circ, estradă etc. În total, 40 de hectare din suprafața expoziției vor fi rezervate pentru tot felul de distracții, iar „zona de recreație” va ocupa 100 de hectare. Stațiile de parcare vor avea o capacitate de 12.000 de automobile.

O atenție deosebită este acordată obiectivului central care va fi inima întregului complex. Aceasta va fi o construcție-simbol, ce va materializa deviza expoziției. La expoziția de la Paris din 1889, o astfel de construcție a fost turnul Eiffel, ultimul cuvînt al tehnicii din acea vreme. Expoziția de la Bruxelles a avut ca simbol „Atomium”-ul. Dar Moscova anulul 1967? Această problemă îi preocupă în cel mai înalt grad pe colaboratorii institutelor de proiectări, ai institutelor științifice și academiilor, care au și început să caute soluții îndrăznețe și originale.

Cele mai bune proiecte pentru multiplele construcții ale expoziției vor fi stabilite prin concursuri, în cadrul unei selecții minuțioase a tot ce e mai bun, mai înaintat. După care organizatorii îi mai așteaptă și o uriașă muncă de selecționare a exponatelor (care se vor cifra la milioane), de finisare și ornamentare a expoziției.

Expoziția universală de la Moscova nu se va limita însă numai la colina Teplostanskaia. Ea își va face simțită prezența în viața întregului oraș. Timp de șase luni — din mai pînă în noiembrie — capitala sovietică va fi vizitată de sute de mii de turiști, între care foarte mulți străini.

Chiar de pe acum, cu toate că nici măcar nu s-a născut, expoziția a stîrnit un viu interes în cercurile internaționale. La recenta sesiune a Consiliului administrativ al Biroului internațional de expoziții, referatul lui N. P. Dudorov, comisarul general guvernamental al Expoziției universale de la Moscova, a fost urmărit cu cea mai mare atenție de trimișii celor 29 de țări reprezentate. La sfîrșit, aceștia și-au exprimat dorința ca la fiecare sesiune a Consiliului administrativ să se prezinte o informare despre mersul lucrărilor.

Expoziția din 1967 va însemna o trecere în revistă pe scară mondială a realizărilor omenirii progresiste, a victoriilor dobîndite de Uniunea Sovietică aflată în plin mers spre comunism.

B. Alexandrov

O carte apărută în 1932: „U.R.S.S. după 15 ani“

DUPĂ 15 ANI

Este un adevăr indeobște cunoscut că Marea Revoluție Socialistă din Octombrie s-a bucurat în țara noastră nu numai de un interes deosebit, dar a determinat împotriva opreliștilor guvernelor burghezo moșierești, puternice manifestări de solidarizare. Sub conducerea Partidului Comunist, mase mari de oameni ai muncii din țara noastră și-au exprimat solidaritatea cu lupta proletariatului din Rusia, cu eforturile eroice ale clasei muncitoare din Uniunea Sovietică de a construi o societate nouă, fără exploatare.

Numeroase fapte și documente demonstrează solidaritatea proletariatului, a oamenilor celor mai înaintați din țara noastră, cu lupta eroică a maselor muncitoare din prima țară a socialismului, influența crescândă a Uniunii Sovietice asupra oamenilor muncii din țara noastră.

Nu greșim de aceea dacă afirmăm că istoricii, cercetătorii științifici mai sînt încă datori cu dezvoltarea, publicarea, interpretarea a numeroase documente ce stau măturie a poziției oamenilor celor mai înaintați din această perioadă față de Uniunea Sovietică. Dezvăluirea acestor documente ar demonstra că pe deasupra politicii oficiale reacționare a cucerilor guvernante burghezo-moșierești, care servind interesele cercurilor monopoliste internaționale (engleze, americane, franceze, mai tirziu germane) duceau o politică de colonizare a Uniunii Sovietice, masele populare, clasa muncitoare, o bună parte a tărânilor muncitoare și intelectualitatea progresistă urmăreau cu mare interes procesul impetuos de dezvoltare a Uniunii Sovietice.

În ciuda nenumăratelor piedici existente, presa progresistă românească, atât cea centrală cât și cea provincială, publica totuși articole frecvente de informare a cititorilor, despre cele ce se înfăptuiau în U.R.S.S. Este indiscutabil că aceste materiale au contribuit în bună măsură la subțierea vălului cu care guvernarea de atunci încerca să acopere U.R.S.S.-ul, și în același timp la întărirea încrederii în U.R.S.S. și în ultimă analiză la întărirea încrederii în forțele proletariatului.

În același timp trebuie subliniat faptul că în condițiile vitrege dintre cele două războaie mondiale au apărut și o seamă de lucrări mai voluminoase care și propuneau să popularizeze în țara noastră realizările Uniunii Sovietice, să lămurească cititorul român asupra fenomenelor care se desfășurau în U.R.S.S. Îndeobște se consideră că prima carte tipărită în țara noastră despre Uniunea Sovietică este volumul de reportaje intitulat „U.R.S.S.-Azi” al scriitorului Alexandru Sahia, apărut în 1935. De altfel chiar Sahia credea așa, după cum rezultă din prefața la volumul său.

Alexandru Sahia nu știa, — și noi am aflat abia recent din volumul III de studii și cercetări de bibliologie al Bibliotecii Academiei R.P.R., — că în 1932 a apărut într-o tipografie din București o carte de circa 140 de pagini, într-un tiraj de 5.000 exemplare, care purta titlul „U.R.S.S. după 15 ani”. Cartea aceasta tipărită probabil în cîntecul celei de a 15 aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a apărut în octombrie 1932 în tiparnița „Institutului de Arte Grafice”, București, str. Dr. Istratie 10. Pentru a adormi vigilența siguranței cartea — scrisă de tov. Barbu Zaharescu și dr. Vasile Sovetov — a fost publicată sub două nume fictive, Radu Savin și Virgil Florescu.

Cartea a apărut într-un moment cînd privirile oamenilor muncii din țara noastră și ale tuturor oamenilor înaintați, erau atrase mai mult ca altădată de evenimentele din Uniunea Sovietică, unde se înfăptuia cu succes primul plan cincinal și se lansa al doilea cincinal. Era în vremea cînd lumea capitalistă, inclusiv țara noastră, era bîntuită de cea mai gravă oriză economică pe care a cunoscut-o istoria capitalismului cu întregul lui corolar de șomaj, scumpete, mizerie și suferințe de tot felul ale oamenilor muncii. În același timp devenise evident pentru orice om de bună credință că singura țară ferită de oriza economică și de consecințele ei nefaste este Uniunea Sovietică. Iar hotărîrile istorice ale Congresului al V-lea al Partidului Comunist din România întăresc forța de luptă a clasei muncitoare și mobilizează masele la ză-

de EUGEN RODAN
Secretar al Consiliului General
A.R.L.U.S.

dărnicierea planurilor dușmănoase ale imperialiștilor și ale acoliților lor, în dreptate împotriva Uniunii Sovietice.

Scopul lucrării și conținutul ei ni-l lămuresc înșiși autorii în ampla lor introducere:

„Pentru publicul cititor din România — se arată în introducere — în afară de o infimă minoritate a celor care cunosc limbi străine, situația adevărată și rostul evenimentelor care se petrec în Republica Socialistă sînt aproape cu totul necunoscute. Nu există nici o carte în limba română care să lămurească pentru marea masă a cititorilor din România ce înseamnă planul de cinci ani și care este direcția în care se îndreaptă evoluția statului sovietic de astăzi...”

Cu lucrarea de față sperăm să răspundem măcar în parte la una din nevoile cele mai simțite astăzi de majoritatea publicului, pe care o transformare atât de formidabilă ca aceea a fostei Rusii nu-l poate lăsa indiferent. Lucrarea noastră se ocupă de planul de cinci ani, adică de evoluția U.R.S.S. începînd din anul 1928 și de perspectivele de viitor, adică de prevederile celui de al doilea plan de cinci ani”.

Apreciată în raport cu condițiile vitrege în care a fost scrisă, în raport cu lipsa unei documentări ample — deoarece intrarea în țara noastră a cărților sovietice era interzisă — cartea amintită se prezintă ca o lucrare științifică bine documentată, care chiar dacă în interpretarea unor fenomene prezintă unele lipsuri, poate fi considerată pe drept cuvînt ca prima lucrare serioasă de prezentare a Uniunii Sovietice în limba română. Întocmită pe baza documentelor Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (rapoarte la congrese și conferințe, hotărîri și rezoluții) lucrarea folosește pentru prima oară la noi material documentar și statistic sovietic. În același timp, autorii au folosit cu discernămint măturii ale unor oameni de știință și cultură burghezi despre Uniunea Sovietică, reușind astfel să dea o imagine foarte clară și cuprinzătoare a succeselor dobîndite de Uniunea Sovietică în primii 15 ani de existență.

Valoarea cărții este sporită de faptul că autorii prezintă realizările regimului sovietic în permanentă comparație cu situația din România, ceea ce face ca

lucrarea să aibe o deosebită valoare agitatorică și mobilizatoare.

Lucrarea se compune din trei părți. Partea I-a este o privire generală asupra dezvoltării U.R.S.S. de la comunismul de război și perioada N.E.P.-ului, pînă la primul și cel de al doilea plan cincinal, analizînd realizările primului plan cincinal și perspectivele uriașe ale celui de al doilea plan.

Partea a II-a, intitulată „Economia sovietică”, este consacrată aprofundării dezvoltării economiei sovietice în diversele ei ramuri: industrie, transporturi, agricultură, comerțul exterior, comparîndu-le cu realitățile sumbre ale lumii capitaliste.

Astfel, analizînd cu date concrete realizările obținute de U.R.S.S. în domeniul producției industriale și al electricității, se arată că pînă la sfîrșitul celui de al doilea plan cincinal, producția de mașini moderne și perfecționate necesare pentru reconstrucția economiei va întrece de două-trei ori nivelul din 1932. Și în același timp se arată: „În timp ce industrializarea U.R.S.S. face progrese gigantice, în timp ce se deschid noi ramuri industriale care mai înainte n-au existat, situația țărilor capitaliste din lumea întregă devine din ce în ce mai critică. Criza a cuprins absolut toate ramurile vieții economice și sociale. După revista engleză „Analist”, în Statele Unite ale Americii de Nord indexul activității în general pe ziua de 1 iulie 1932 a fost de 52,1 la sută, adică a scăzut aproape la jumătate față de anul 1913. Producția totală în primele 5 luni ale anului 1932 în comparație cu perioada corespunzătoare a anului 1931 a scăzut în Statele Unite cu 43 la sută, în Germania cu 45 la sută, în Franța cu 29 la sută. La noi producția industrială — și așa foarte slabă — scade mereu. După datele arătate de dl. Virgil Madgearu la conferința de la Stressa, valoarea producției industriale a scăzut cu 25 la sută față de anul 1929. Uzinele metalurgice din Reșița au încetat aproape orice activitate. În București, Uzinele Lemaitre, Vulcan, Wolf, Horenstein lucrează numai cu un sfert din capacitatea lor. În Valea Jiului extracția cărbunelui a scăzut sub jumătate. Minele din Vulcan au fost definitiv închise”.

Sau: „În România agricolă unde producția îngrășămintelor chimice ar trebui să fie una din cele mai importante ramuri de industrie, capacitatea maximă a fabricilor de îngrășăminte n-a fost utilizată nici în anul de mare avînt economic”.

„Nu se poate să nu te îndrăgostești de București“

Ziarista sovietică E. Sațkaia publică în „Komsomolskaia Pravda”, sub titlul „Orașul fără periferie”, un reportaj despre capitala țării noastre, din care spicuiem:

„Trenul a sosit în oraș în zori — scrie autoarea reportajului. În ciuda nopții nedormite, a oboselii de pe drum, pasagerii erau destul de vioi. Urma prima întîlnire cu orașul despre care s-au compus atîtea cîntece frumoase, s-au povestit atîtea întîmplări captivante. Și iată că acest oraș de basm ne apără în toată splendoarea lui...”

Acum un an și ceva, Bucureștiul și-a sărbătorit 500 de ani de viață. De cinci secole se înalță mîndru deasupra bătrînei Dimbovițe, cu mîlurile ei verzi. Dar abia în ultimii cincisprezece ani s-a dezvoltat, a înflorit cu adevărat.

Înainte de puterea populară, Bucureștiul era un oraș al marilor contraste, ca de altfel toate orașele capitaliste. De o parte centrul cu clădiri elegante și prevăzute cu tot confortul, iar de alta — periferia murdară, învăluită în fum, cu cocioabe mizere.

Într-o duminică, am fost la stadionul 23 August. E un complex sportiv foarte frumos cu o capacitate de 100.000 de locuri. Tribunele erau arhitectonice. Acum 7 ani pe acest loc era

„groapa Vergului”, plină de cocioabe și răspîndind un miros pestilențial, care se simțea de la mare distanță. Cu mare greutate am putut găsi fotografia acestei „gropi” la muzeul de Istorie a Bucureștiului. Am putut astfel avea o imagine despre munca uriașă depusă de constructorii stadionului, care au fost, în majoritatea lor, voluntari. Aici

DIN NOTELE UNEI ZIARISTE SOVIETICE

au venit oameni și brigăzi întregi din fabrici și uzine, întreprinderi și institute de învățămînt. După terminarea lucrului, ei săpau pămîntul, dărimau cocioabele și adunau gunoaiile...

„Bucureștiul a devenit mai frumos, mai luminos. Clădirile noi l-au întinerit, au șters deosebirile dintre centru și periferie, trăsătură caracteristică a regimului nou, socialist.

Dar clădirile noi au schimbat și înfățișarea centrului orașului. În Piața Republicii, chiar în inima capitalei, a fost construit în numai șapte luni un frumos ansamblu arhitectonic al cărui centru este Sala Pa-

latului R.P.R. Spectacolele, concertele și filmele care se prezintă aici sînt vizionate zilnic de mii de spectatori.

Bucureștiul este un oraș-parc. Tot în centru, la doi pași de Sala Palatului R.P.R. se află Cișmigiu. Cele 14 hectare ale lui sînt traversate de alei umbroase. Iar în Parcul de Cultură și odihnă, situat între șoseaua Kiseleff și lacul Herăstrău, se află muzeul satului. Un muzeu cu adevărat unic, care oglindește cultura populară românească din ultimele trei secole. Aici au fost aduse din toate colțurile țării case țărănești din cele mai caracteristice. E o întreagă țară concentrată într-un parc.

Bucureștiul este orașul muncii libere, fericite. Douăzeci și unu la sută din producția industrială a țării o dau întreprinderile lui.

Bucureștenii își iubesc orașul și doresc ca el să placă tuturor celor care-l vizitează. De aceea nici întrebarea extrem de banală „Cum vă place orașul nostru?” nu conține nota de șablon pe care o are ea de obicei...

Nu poți să nu te îndrăgostești de un asemenea oraș. Este răspunsul pe care l-am dat tuturor bucureștenilor care mi-au pus această întrebare.

Prezentare de P. MUȘOIU
DIN SOCIETATEA SCRITORILOR ROMANI

BIBLIOTECA REVISTEI IDEEI
BUCUREȘTI

CATALOGUL BIBLIOTECEI. ultima față

U. R. S. S.

De vorbă cu...

Ilya Ehrenburg

- Amintiri din trecut și planuri de viitor
- Scriitori și critici ● Noua generație de poeți și prozatori

L-am întâlnit pe Ilya Ehrenburg săptămîna trecută la București. Părea obosit. Cu toate acestea ne-a primit cu multă amabilitate.

— Imi pare rău că nu pot rămîne mai multă vreme în țara dumneavoastră. Motivul e tot o călătorie. Foarte curînd, în decembrie, trebuie să fiu în Italia. Am fost invitat să țin conferințe despre literatură în mai multe orașe italiene.

— Din cîte știm, în Italia a și fost publicată de către „Editori Riuniti” prima parte a ultimei dumneavoastră lucrări, „Oameni, ani, vieți”, apărută în revista „Novii Mir”. În ce stadiu se află volumele următoare?

— Am terminat a doua parte a cărții, care va fi publicată în numărul pe februarie al revistei „Novii Mir”. Primul volum, în care am încercat să evoc portretele unora dintre marii pictori pe care i-am întâlnit la Paris: Fernand Léger, Diego Rivera, Picasso, Modigliani, precum și personalitatea lui Alexei Tolstoi pe care l-am cunoscut în prima tinerețe — se încheie cu anul 1917. În volumul al doilea evoc evenimente din primii ani care au urmat Revoluției, cu greutățile, luptele, lipsurile și poezia lor specifică. În acest volum am creionat figurile lui Maiakovski și Esenin, Tsvetaeva și Meyerhold. În a treia parte a cărții intenționez să cuprind perioada 1921-1932. Va fi o împletire de evenimente petrecute în Uniunea Sovietică și peste hotare. Următoarele trei volume vor fi consacrate războiului civil din Spania, călătoriilor mele în Franța, celui de-al doilea război mondial, anilor postbelici și, evident, portretelor unor personalități întâlnite în acest îndelungat răstimp de... peste două decenii (căci ultimul volum se va încheia cu anul

1953). La sfîrșitul celui de-al șaselea volum vreau să anexez, ca epilog, nuvela „Dezgheșul”, scrisă acum cîțiva ani.

— Vorbiți despre o lucrare de proporții atît de vaste, incît ni se pare că orice întrebare despre alte planuri de creație se exclude de la sine.

— Nici nu poate fi vorba despre altceva, cel puțin momentan. Memoriile îmi ocupă tot timpul liber. Și cum ar putea fi altfel? Doar e vorba despre viața mea, despre evenimente la care am fost martor, despre oameni pe care i-am cunoscut de-a lungul ațitor ani...

— S-a încetățenit tradiția ca la sfîrșitul fiecărui an să se încheie bilanșuri în toate ramurile de activitate, inclusiv literatura. Ce lucrări sovietice din anul 1960 pot fi socotite, după părerea dumneavoastră mai valoroase?

Ilya Ehrenburg privește zîmbind spre fereastră, dincolo de care se aliniază siluetele copacilor desfrunziți. Își scutură pipa și o agită ușor în timp ce răspunde.

— Scriitorii au de cele mai multe ori un caracter insuportabil. Cred că nici unul dintre ei nu e un cititor bun. Și apoi, aprecierea lucrărilor literare este treaba criticilor. Criticii adoră să pună etichete pretutindeni, nu le scapă nimic. Scriitorilor nu le plac etichetele și de aceea se fereesc să le aplice altora. De altfel, etichetele complică lucrurile. Și eu aș vrea să trăiesc cît se poate mai liniștit. Nu mă interesează literatura despre literatură, ci literatura propriu-zisă.

La drept vorbind, anul acesta n-am citit lucruri foarte deosebite. Mi-au plăcut ultimele nuvele ale Verei Panova despre adolescenți în zile-

Desen de Hariton

le blocadei Leningradului. Sint foarte puternice.

— Nuvela anterioară a scriitoarei, „Serioja”, a fost tradusă la noi și recent am văzut filmul inspirat de ea...

— Nu sint un adept al ecranizării operelor literare. De cele mai multe ori ecranizarea sărăcește conținutul cărții. Și, curios, ecranizările bune se fac după romane proaste. E exemplul filmului italian „Hoții de biciclete”, la care țin foarte mult. Ideal ar fi să se scrie scenarii speciale la care să colaboreze și regizorii, cînd nu sint chiar ei autori. Federico Fellini și-a scris singur scenariul pentru „La dolce vita”.

— Urmărind presa literară sovietică, întîlnim foarte multe nume noi. Se afirmă mulți tineri poeți și prozatori, s-ar putea spune o adevărată generație. Se poate vorbi despre această generație ca atare, i se pot defini anumite trăsături specifice care o deosebesc de generația vîrstnică?

— E foarte greu de stabilit o anume demarcație. Pentru asta trebuie să ai perspectiva timpului, să poți privi în urmă. Important e să scrii o carte bună, care să impresioneze inimile cititorilor. Din tînăra generație îi prețuiesc în mod deosebit pe Viktor Nekrasov, Bakvana și pe un foarte tînăr novelist, Iuri Kazakov.

— Și acum, o întrebare tradițională: Ce ați dori să transmiteți cititorilor revistei noastre?

— Numai cuvinte de prietenie și să le comunic plăcerea mea de a revedea Bucureștiul după 15 ani (atît a trecut de la ultima mea vizită în România). Imi plac clădirile lui moderne, luminoase, bine construite, fără ornamentații de prisos.

Maria Cosmetatos

PSIHOLOGIA INGINEREASCA

VIAȚA IDEILOR

În 1795, astronomul englez Campbel de la Observatorul din Greenwich a fost concediat. Vina lui? O eroare de jumătate de secundă în determinarea trecerii unei planete la meridian. Mai tîrziu, germanul Beszel a demonstrat că această întîrziere în determinarea trecerii unor astre este frecventă la astronomi și oarecum constantă. Într-adevăr, în urma studierii timpilor de reacție, s-a constatat că între momentul percepției unui stimul și acela al reacției se scurge un timp, egal, în medie, cu 0,5 secunde.

Dacă Campbel ar fi avut la dispoziție un mijloc modern pentru declanșarea aparatului de determinare a trecerii planetei, decalajul ar fi fost înlăturat. Dar am putea cita multe alte exemple care dovedesc că, multă vreme, la fabricarea uneltor de muncă s-a avut în vedere numai adaptarea omului la necesitățile mașinii și a fost cu totul neglijată adaptarea uneltor la posibilitățile omului, stabilite cu precizie prin mijloace științifice.

Adaptarea mașinii la om este, în momentul de față, preocuparea unei ramuri noi a psihologiei și anume ramura psihologiei ingineresti. Ea urmărește, în principal, două țeluri: crearea unor condiții de lucru optime, cu evitarea eforturilor fizice și psihice mari, precum și obținerea unei productivități ridicate.

Dezvoltarea impetuoasă a tehnicii prin automatizarea producției impune studierea tot mai profundă a raporturilor dintre om și mașină. Tehnica nouă sporește rolul omului în procesul de producție, îl ridică la o treaptă superioară. Psihologul sovietic B. Lomov a definit în mod plastic relațiile dintre om și mașină în etapa actuală, afirmînd că „din simplu soldat, el (omul) devine comandant al armatelor de mașini și controlor al muncii acestora”. De aceea, atunci cînd creează noile tipuri de mașini, proiectanții trebuie neapărat să țină seama de unele limite fiziologice și psihologice ale omului, în ceea ce privește supravegherea și conducerea acestora.

Psihologia a stabilit de multă vreme faptul că la un semnal simplu reacția omului este mai rapidă decît la un sistem complex de semnale, care cer o deliberare mai îndelungată. De acest adevăr trebuie să se țină seama în special acolo unde omul este inclus ca verigă de legătură între două procese automatizate care cer o mare promptitudine de reacție.

Este greșită soluționarea acestei dificultăți prin simplificarea excesivă a sistemului de semnale. S-a constatat că simplificarea excesivă aduce cu sine monotonia și plictiseala în activitatea omului și o stare de oboseală nervoasă accentuată.

În psihologia inginerescă, un loc important îl ocupă problema construirii elementelor prin care omul transmite răspunsul său de comandă stimulurilor venite de la organele de informare a mașinilor: scale, cadrane, spoturi etc. N. Gh. Levandovski stabilește cîteva mijloace pentru împlinirea dezideratelor psihologice în această direcție, precum: diferențierea organelor de informare, prin poziție, mărime, culoare, formă; determinarea forței necesare operatorului pentru a le declanșa; dispoziția și ordinea aparatelor pe panou. Cercetările arată că poziția aparatelor trebuie să fie stabilă în funcție de ordinea folosirii lor. Aici este valabil principiul aplicat la construirea mașinilor de scris în ceea ce privește ordinea așezării literelor pe claviatură, ținîndu-se seama de frecvența succesiunii unor litere în vorbire. În aviație, de pildă, s-a constatat că frecvența schimbare de poziție a aparatelor de la un tip de avion la altul are drept consecință avarii și accidente grave, datorită revenirii unor reflexe corespunzătoare poziției aparatelor la un tip de avion, pilotat anterior.

Modalitatea de citire a aparatelor de control nu a fost cercetată experimental decît de puțin timp. Cu toate acestea, există de pe acum numeroase lucrări pe tema amintită. N. V. Zimkin, N. A. Epel, I. A. Petrov, K. K. Platonov și T. L. Jukov sint cîțiva dintre cercetătorii care s-au ocupat cu studiul sistemului comparativ al citirii aparatelor, dispuse separat și în grup. Astfel, s-a putut dovedi experimental că un aparat cu două sau chiar cu patru indicatoare la o singură scală sau chiar 2—4 scale mai mici dispuse pe aceeași montură se citește mult mai ușor și mai precis decît 2—4 aparate corespunzătoare, dispuse separat.

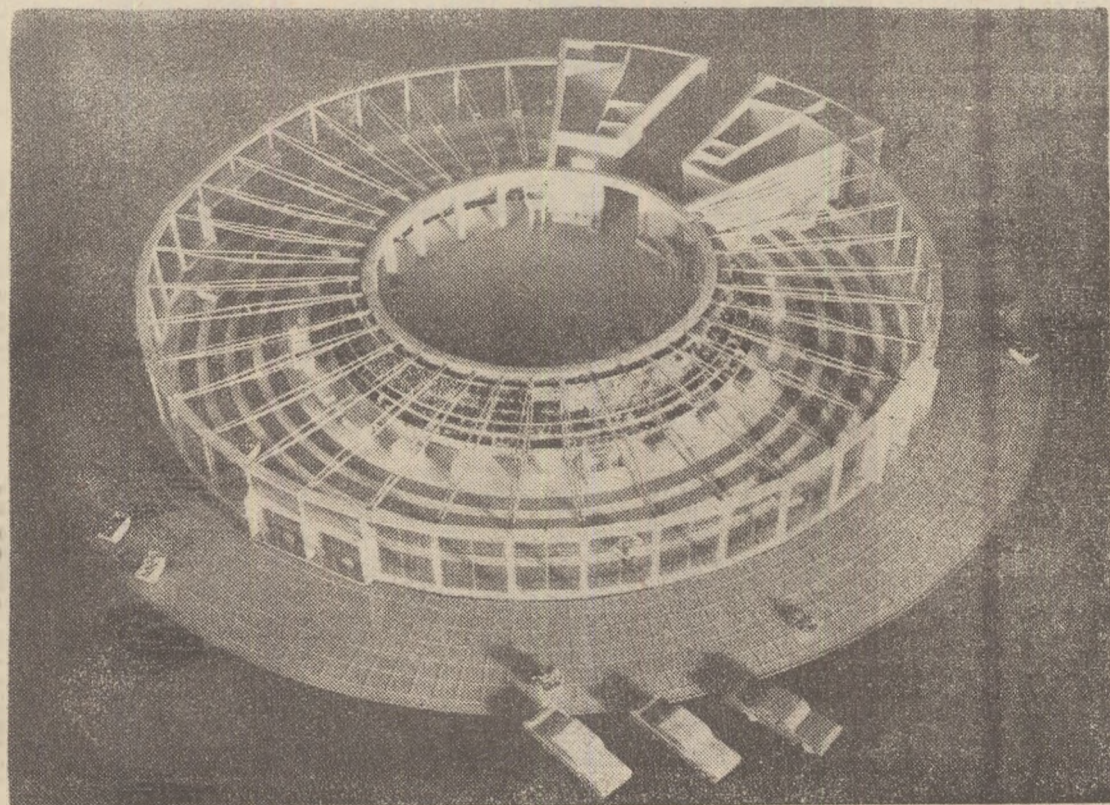
Numeroși psihologi au studiat pozițiile și formele optime ale scalelor de radio. Ei au constatat că, din cauza dificultății mai mari pe care o întîmpină mișcarea ochilor, citirea scalelor verticale este greoaie. Dimpotrivă, din cauză că lărgimea cîmpului vizual este mai mare decît înălțimea, citirea scalelor orizontale dă rezultate foarte bune.

În afara problemelor amintite mai sus, corelîndu-se cercetările cu acelea ale fiziologiei și igienei muncii, psihologia inginerescă rezolvă problemele mediului fizic general în care se realizează activitatea de producție. Factorii de bază ai mediului fizic, care influențează asupra organismului și activității psihice a muncitorului, depind de energia luminoasă folosită la locul de muncă, de proprietățile fizice ale atmosferei înconjurătoare, de acțiunea materialelor și uneltor de producție etc. Dintre aceștia, cei mai importanți par a fi condițiile de iluminat și zgomot. Un muncitor lucrează 2.500—2.400 ore anual. Acela care îmbătrînește lingă mașini, își petrece aproximativ 100.000 ore în halele uzinelor. Este suficient ca un muncitor să lucreze în condiții proaste de luminozitate pentru ca vederea să-i slăbească. În cazul existenței zgomotului, apar stări de surditate accentuată.

Interesante sint și soluțiile de colorare adecuată a mediului fizic, în vederea obținerii unui tonus ridicat al activității. Influența culorilor funcționale se vedește și prin aceea că, într-un mediu de uzină cu temperaturi înalte, culoarea albastră dă o senzație de temperatură mai scăzută, pe cînd culoarea roșie mărește senzația de căldură.

Domeniul psihologiei ingineresti este foarte larg. Psihologia inginerescă contribuie la rezolvarea unor probleme extrem de importante pentru tehnica modernă, cum ar fi: cantitatea de informație ce poate fi percepută și prelucrată de un om, într-o unitate de timp stabilită; frecvența semnalelor de informație; forma ecranelor de televiziune; decorarea interioarelor etc. Psihologia inginerescă este un sector nou de activitate științifică; dar de pe acum cercetătorii sovietici au înregistrat succese importante și în acest domeniu.

Ion Ciofu

Așa vor arăta viitoarele hale din Moscova

Veac nou

Așa se va opera mîine

Elicopterul sanitar aterizează lângă un spital din Moscova. Pasagerul său este în stare de comă și medicii nu pot afla nici împrejurările în care a survenit boala și nici formele ei de manifestare. În orice caz, este nevoie de o intervenție chirurgicală. Medicii se adună în jurul bolnavului. Fiecare clipă este extrem de prețioasă. Diagnosticul trebuie pus de urgență. Dar pentru asta e nevoie de analize, radioscopii, examene de specialitate. Numai mașina electronică le poate executa într-un timp atât de scurt. Mașina este imediat pusă în funcțiune și din cele trei variante pe care le indică, medicii stabilesc diagnosticul precis. Concomitent, i se face bolnavului și radioscopia prin radiolocație. Pe un ecran apare conturul organelor interne și chirurgii constată unde este leziunea.

Mai există unele controverse. Drept care e consultat chirurgul-șef, care se află acasă. Cu ajutorul unui televizor special, el examinează

Toate stau „de strajă” pentru a salva viața bolnavului.

Operații fără... bisturiu

Operația a început. Bolnavul are într-adevăr un ulcer stomacal perforat și pietre la ficat. Porțiunea de stomac tăiată este înlocuită cu un stomac artificial, din biopolimeri. Pietrele din vezica biliară sînt descompuse cu ajutorul ultrasunetelor, fără a se interveni cu bisturiul în regiunea respectivă. Bolnavul le va elimina în zilele următoare, sub formă de praf fin, prin tubul digestiv.

— „Bisturiul” ultrasonic, ne spune unul din chirurghi, a inaugurat era operațiilor fără sînge. Dar el nu mai este singurul instrument de acest fel. În multe cazuri, se folosește bisturiul-atomic (un fascicol de radiații atomice) care distruge tumorile sau alte procese patologice, fără a deschide corpul bolnavului.

Un reportaj de anticipație care va fi depășit foarte curînd

ză bolnavul și precizează diagnosticul: „ulcer stomacal și litiază biliară”.

Creierul electronic... veghează

Acum, odată cu bolnavul, să pătrundem în sala de operație. Sterilizarea și dezinsecția sînt asigurate cu ajutorul razelor ultraviolete și a undelor ultrascurte. Ele dezinfectează sala precum și instrumentele chirurgicale, accesoriile de operație și suprafața pielii.

Anestezia se efectuează prin electronarcoză. Pe tîmple bolnavului sînt fixați doi mici electrozi și el se cufundă într-un somn electric profund. În timpul operației, o altă mașină electronică dozează singele care este transfuzat pentru a compensa emoragia operatorie și urmărește simultan tensiunea arterială, pulsul, respirația și constantele biologice ale organismului. Semnale sonore și luminoase reproduc ritmul impulsurilor nervoase și indică starea diferiților centri ai creierului. Un aparat cibernetic administrează, în permanență, oxigen bolnavului. Totodată, biostimulatorul activității cardiace este gata să pună inima din nou în funcțiune, în caz de accident.

Înainte de a începe operația, chirurgul mai verifică o dată instalația specială de aer condiționat, care asigură sălii o temperatură și o umiditate constantă. Sala de operație are o instalație de „lumină rece”, produsă de semiconductori. Medicii au la îndemînă aparatele de cusut vaselor sangvine și inima, vase artificiale din nylon, o „mînă mecanică” comandată de biocurenți, pentru o eventuală intervenție mai dificilă.

Mașina „de cusut” organe

Operația se apropie de sfîrșit. Mașina „de cusut” țesuturi face ultimele suturi. Bolnavul se trezește bine dispus. Nu a simțit nici o durere și nu va simți nici de acum înainte. Șeful echipei operatorii ne informează:

— Se știe că abia după operație bolnavii aveau cele mai mari dureri. Narcoza electrică — vechiul vis al lui Pavlov — a înlăturat acest neajuns!

Acum, vom pune în funcțiune întreg arsenalul de aparate pentru tratamentul post-operator al pacientului. Hrănirea artificială, transfuziile de sînge, „aeroionii”, care asigură o atmosferă „vitaminizată” vor intra imediat în funcțiune.

★

...Reportajul de mai sus pare astăzi de domeniul fanteziei. Fiecare dintre aparatele și instrumentele amintite se află însă de pe acum în atenția oamenilor de știință sovietici. Multe „minuni” de acest fel au și fost realizate. Altele se află în faza experimentală. Astfel încît reportajul nostru de anticipație riscă să fie depășit foarte curînd!

Em. Roman

CĂTRE INFINIT

Cercetătorii sovietici S. Provornov și O. Grebennikov filma o sută de milioane de imagini pe secundă. Noua aparată, ca însemnătate, cu realizarea microscopului electronice, cercetările științifice vor acum cunoașterii omenești.

Pentru înregistrarea celor 100 de milioane de imagini pe secundă a fost construit un aparat care se deosebește fundamental de cele de filmat (aparatele obișnuite de filmat înregistrează... 24 de imagini pe secundă). În primul rînd, spre deosebire de aparatele obișnuite, în noul aparat filmul stă pe loc. Motivul este ușor de înțeles dacă ne gîndim la fantastica viteză cu care ar trebui să treacă filmul prin aparat, pentru a înregistra 100 de milioane imagini pe secundă. De altfel, nici nu există peliculă rezistentă la asemenea viteze și mecanisme capabile să accelereze pelicula într-un asemenea ritm. Caracteristica noului aparat constă în aceea că în locul mobilității filmului s-a obținut mobilitatea razelor de lumină, care formează imaginea. Ele se deplasează de 100 de milioane de ori pe secundă înregistrînd, la fiecare deplasare, mai exact la fiecare oprire, cite o imagine nouă alături de imaginea precedentă.

Cum se obține deplasarea fascicolului luminos care fixează imaginea? Obiectivul fotografic este de asemenea nemîșcat, dar razele luminii, trecînd prin el, sînt trimise pe o oglindă rotativă, care le reflectă la rîndul ei, pe film. Oglinda are forma unei prisme, cu fațetele perfect lustruite. Prisma-oglină se rotește cu o viteză imensă: cîteva sute de mii de turații pe minut. La o asemenea viteză nu rezistă nici un rulment obișnuit. De aceea, axul oglinzii se mișcă, pur și simplu pe... aer. În lagăre se introduce aer comprimat, realizîndu-se astfel un fel de pernă foarte elastică, cu frecare minimă. Rotația foarte rapidă se obține cu ajutorul unei turbine cu gaze, iar declanșarea instantanee, cu ajutorul gazelor unei încărcături explozive.

Obturarea (întreruperea fascicolului luminos în timpul trecerii de la o imagine la alta) se realizează electric, cu ajutorul unui filtru cu lichid, în care impulsurile electrice schimbă polarizarea.

Este greu de imaginat cu cîtă precizie trebuie realizate piesele unui asemenea aparat și cît de rezistente trebuie să fie materialele din care se fac turbina, oglinda și axele lor.

Pelicula fotografică pe care se înregistrează imaginile

constituie o altă minune a tehnicii, din cîtății sale excepționale. În cele cîteva milicunde, cit staționează fascicolul luminos, trebuie să fie impresionată. Cantitatea de lumină primită de peliculă în acest timp este foarte mică.

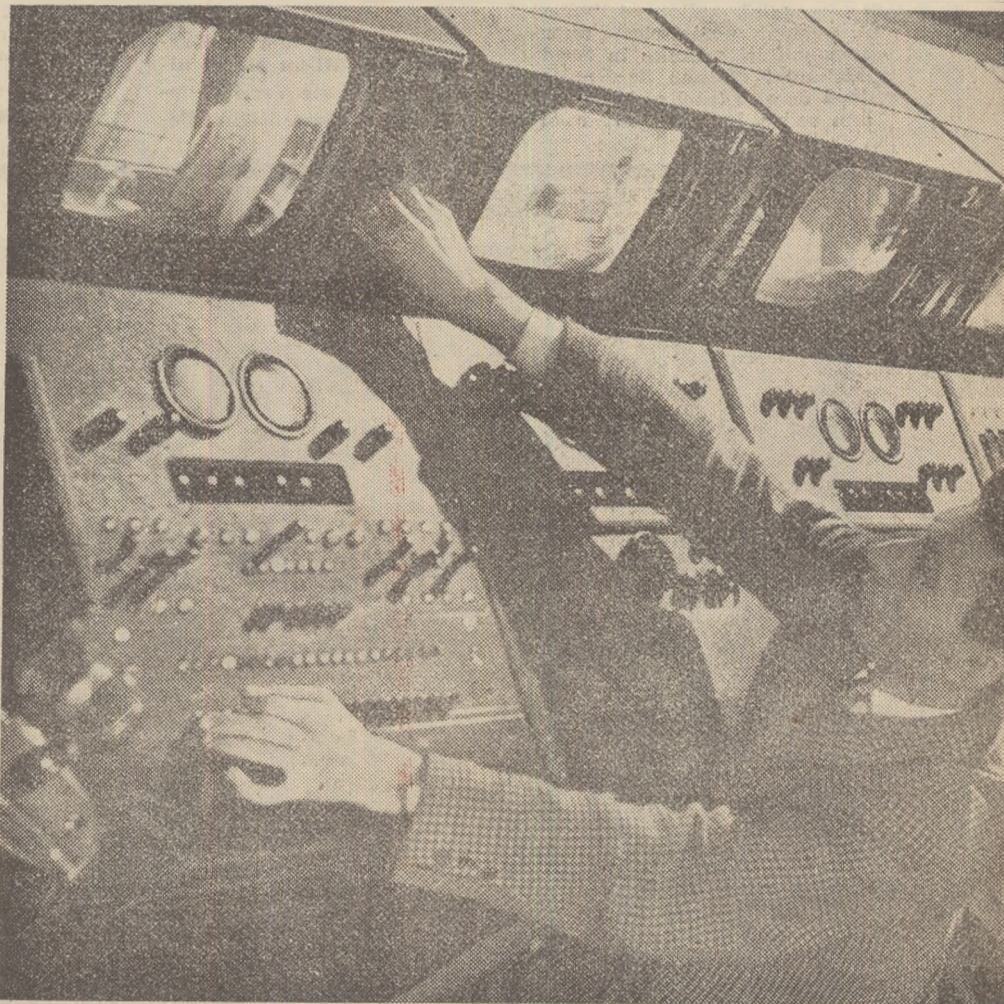
Pentru iluminarea subiectului fotografic aparatele sovietice au creat lămpi speciale cu „fulgere electronice” dau o durată scurtă, dar deosebit de intensă. Strălucirea soarelui, asemînîndu-se cu strălucirea unei explozii atomice. În acest fel, aparatul ajunge o cantitate uriașă de energie. Noul aparat este pus în funcțiune de o comandă electronică de comandă.

Timpul este amplificat. O secundă este

ȘTIINȚA ÎNVINCIBILĂ TIM

sută de milioane de părți egale. Aparatul este construit în fiecare din aceste fracțiuni obținute pot fi cercetate separat, sau iectate cu viteză redusă pe un ecran. La o viteză normală, de 24 de imagini pe secundă, viziunea filmului înregistrat într-o secundă ar fi nevoie de o săplămină întregă.

Limitele cunoașterii științifice se lărgesc odată cu dezvoltarea științei. O caracteristică importantă a acestei dezvoltări este scara fenomenelor observate și cele studiate în spațiu și în timp ale acestor fenomene depășește mereu mai mult de scara obișnuită a fenomenelor pe care le putem înregistra direct,

Imaginea a fost reglată

UL MIC

construit un aparat cu care se pot
a științei sovietice poate fi com-
c. Cu ajutorul aparatului creat de
de domenii noi, inaccesibile pînă

Combustibil pentru spărgătorul de gheață atomic „Lenin”. În locul a zeci de garnituri de combustibil obișnuit, un mic flacon cu uraniu...

noastre de simț. Avangărzile cercetării științifice au pătruns departe, în domeniul infinitului mic și al infinitului mare. Arma lor principală este **sensibilitatea** aparatului de cercetare, capacitatea de a sesiza efecte extrem de slabe.

Într-un anumit sens al cuvintului, toate aparatele ultrasensibile de cercetare științifică sînt niște **microscopae**, niște amplificatori. Ele amplifică anumite efecte pînă cînd acestea ajung în domeniul percepției noastre. Cu ajutorul lor putem auzi „șoaptele naturii”.

Noul aparat de înregistrat imagini ocupă un loc deosebit printre instrumentele de cercetare științifică modernă. Într-un fel, se poate spune că el înregistrează direct scurgerea... **timpului**. Este adevărat că aparatura științifică modernă lucrează cu fenomene care se petrec extrem de rapid. Înregistrarea lor directă, **filmarea** lor, era însă cu neputință. Cu ajutorul unor experiențe ingenioase, oamenii de știință puteau să facă anumite deducții, dar nu puteau urmări în mod nemijlocit fenomenele cu desfășurare rapidă.

Ce se petrece în cursul unei explozii? Ce se întîmplă atunci cînd un vehicul cosmic pătrunde cu viteză uriașă în atmosfera Pămîntului? La acestea și la multe alte întrebări asemănătoare, oamenii de știință nu puteau da decît răspunsuri parțiale.

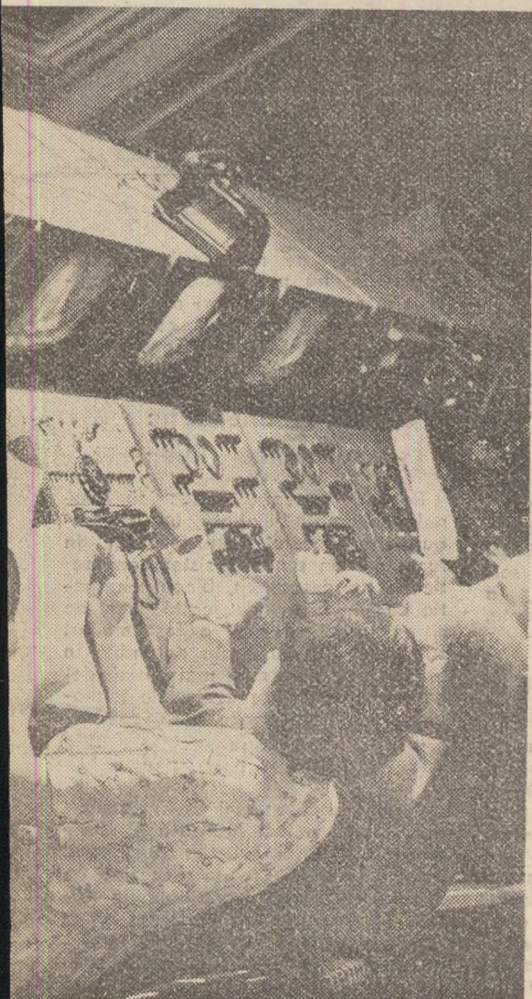
Pentru a putea cerceta procesele de desfășurare rapidă, este necesar să putem prinde „clipa care zboară”, este necesar s-o putem mări cu un mi-

scop puternic. Aceasta se realizează cu ajutorul aparatelor de fotografiere ultrarapidă.

Cu ajutorul noilor aparate s-au putut astfel obține progrese importante în tehnica rachetelor. Putem să amintim că în timpul cit aparatul lui Provornov și Grebennikov înregistrează o imagine, racheta cosmică sovietică, cu toată viteza ei uriașă, se deplasează cu numai două zecimi de milimetru.

Este lesne de conceput cît de uriașe sînt perspectivele pe care le deschide cercetărilor științifice din diferite domenii un astfel de aparat de filmat.

Ing. A. Negrea

Un avion nu ca celelalte

„ARIPA ZBURĂTOARE”

De pe unul din aeroporturile Moscovei va decola, în ultimul zbor de încercare, un avion. Un avion puțin obișnuit, fără fuzelaj și fără ampenaj, care părea un pescăruș în zbor planat, rătăcit printre zecile de „TU”-uri, „IL”-uri, „Boeing”-uri și „Caravelle”. Un avion numai din aripi, două aripi imense. De aceea, i se și spune „aripa zburătoare” (în rusă: letișucee krilo — sau, pe scurt, „L. K.”). Și i se mai spune într-un fel: avionul viitorului.

Ce este, dar, „L. K.”? Iată cum ni-l descrie Boris Semionov, corespondent al revistei „Smena”:

„L. K.” este o schemă ideală de aparat de zbor, în stare să asigure maximum de eficiență economică și de confort pentru pasageri.

Știm cu toții că pentru a se menține în aer, un avion are nevoie de un element esențial: forța de ascensiune pe care o creează aripa. Celelalte părți componente ale aparatului — fuzelajul, ampenajul orizontal și vertical sînt de fapt adevărate balasturi: ele încarcă foarte mult greutatea avionului și-i îngreuiază zborul. S-a creat o situație de-a dreptul paradoxală: constructorii „lustruiesc” avionul pentru ca pe suprafața lui să nu fie nici o asperitate care să opună o rezistență cît de mică, dar se împacă cu fuzelajul și alte părți ale aparatului, inutile și, în ultimă instanță, dăunătoare.

Se împacă? Mai bine zis, n-au încotro: aparatul de zbor trebuie să aibă un echilibru perfect. Acest echilibru i-l dă ampenajul orizontal, dispus la o distanță destul de mare de centrul de greutate al avionului. Numai din cauza acestei distanțe constructorii au fost nevoiți să creeze fuzelajul.

Așa dar, fără ampenajul orizontal avionul nu poate zbura. Dar nici la cîrmele verticale nu se poate renunța, fiindcă fără ele și-ar pierde stabilitatea și maniabilitatea.

În ciuda acestei situații, constructorii n-au părăsit ideea de a crea un avion cu forme aerodinamice ideale.

De aproape 30 de ani lucrează Boris Ivanovici Ceranovski la crearea „aripi zburătoare”. Un alt susținător entuziast al acestui tip de avion este pilotul și constructorul Alexei Ivanovici Piețuh. A făcut sute, mii de schițe, proiecte, scheme, calcule, le-a verificat de nenumărate ori. Alexei Piețuh a înființat și un Birou studențesc de construcții. Iar în camera în care își avea sediul acest birou, mapele cu calcule, grafice, schițe deveneau tot mai voluminoase.

Și a venit și ziua cea mare, cînd studenții, sub conducerea îndrumătorului lor, au trecut la proiectarea unei uriașe nave aeriene. Uriașă, pentru că toți au căzut de acord că transportul viitorului are nevoie de avioane foarte mari. Și mai era un motiv, impus de cerințe imediate: septenarul prevede creșterea de șase ori a transportului aerian de pasageri.

Iată de ce Alexei Ivanovici Piețuh și ajutoarele lui s-au oprit la un tip de avion cu 144 de locuri. Cum arată „aripa zburătoare”?

Un salon uriaș în care culorile și lămpile dau iluzia luminii solare. De-a lungul pereților se înșiră stelaje pentru bagajele mici. Saloanele de pasageri ale „aripi zburătoare” n-au forma alungită de tunel ca cele ale avioanelor obișnuite. Ele par mai degrabă niște holuri de hotel. Fotoliile sînt mobile, așa că pasagerii se pot grupa cum le convine. Iar dacă vor să joace o partidă de șah, de cărți sau pur și simplu să stea mai comod la taclale, între fotolii răsare o măsuță.

Pasagerii de pe „L. K.” sînt scutiți de zgomotul obișnuit al motoarelor, fiindcă acestea sînt instalate în spatele saloanelor. Indicatoare de tot felul informează pe călători că înăuntru temperatura este de +20 de grade, cu toate că afară a scăzut pînă la -59 de grade; că în ciuda înălțimii presiunea se menține ca pe pămînt; că avionul a ajuns în punctul cutare și trece peste orașul cutare.

Prin ce se mai deosebește „L. K.” de un avion obișnuit? Prin lipsa ferestrelor. Constructorii „aripi zburătoare” au socotit pe drept cuvînt că la înălțimea de 8-10 kilometri ferestrele sînt absolut inutile. Dar nu numai din pricina aceasta au renunțat la ele, ci în primul rînd din motive de securitate a zborului. Dar dacă pasagerii vor totuși să privească pe pămînt? Constructorii s-au gîndit și la asta: în saloane au fost instalate televizoare pe ecranele cărora, la zece mii de metri înălțime, oamenii urmăresc ce se petrece jos.

...Și acum, dragi cititori, se impune o explicație. „Aripa zburătoare” încă nu există. Sau mai precis, încă n-a fost intrupată în metal și masă plastică. Există numai în mapele entuziaștilor de la Biroul studențesc de construcții al Institutului de aviație din Moscova. Reporterul Boris Semionov a făcut recent o vizită viitorilor constructori de avioane și a rămas adînc impresionat de cele văzute și auzite acolo. Pornind de la noile principii de construcție ale „aripi zburătoare”, apărînd lui A. I. Piețuh, studenții au desfășurat o activitate uriașă. Ei au făcut toate calculele posibile, mii de proiecte și schițe ale avionului viitorului. Rezultatele obținute i-au permis lui Boris Semionov să anticipeze. Și n-a greșit. Căci iată ce spune unul dintre cei mai mari specialiști sovietici în materie, profesorul Vladimir Sergheevici Pișnov:

— Desigur că între proiect — chiar cel mai bun — și avion mai este o distanță uriașă. Trebuie ani de muncă încordată. Dar cred că încă de pe acum tinerii constructori au posibilitatea să-și verifice în practică ideile și calculele. Pot începe cu planoare, apoi pot trece la construcții mai complicate.

Îndrăzneala gîndului și a vîsului înseamnă foarte mult, iar viața noastră este minunată tocmai pentru că toate visurile de azi se transformă mîine în realitate.

Cum s-au născut rachetele sovietice

Presă din multe țări dezbate azi problema: cum a fost posibil ca U.R.S.S. să dobândească succese atât de fenomenale în construcția de rachete, care este izvorul superiorității Uniunii Sovietice față de Statele Unite ale Americii în acest domeniu.

Oamenii sovietici știu că izvorul tuturor succeselor lor stă în condițiile pe care le creează orînduirea socialistă, în politica înțeleaptă a Partidului Comunist. Mulțumită grijii și atenției lui permanente, în U.R.S.S. a luat naștere cea mai înaintată școală a constructorilor de rachete și au fost educate cadre capabile să împingă înainte această ramură importantă a științei și tehnicii.

A doua naștere

Istoria apariției motorului de rachetă numără mii de ani. În trecut, rachetele au fost mult folosite în scopuri militare. În deceniul al șaselea al veacului al XIX-lea, din cauza marelui succes al armelor cu țevi ghintuite și al obuzelor cu forme alungite, precum și a rămîinerii în urmă a bazei pirotehnice, rachetele de luptă și-au pierdut popularitatea. Abia în ultimul timp ele s-au născut pentru a doua oară, la început ca armă neridicabilă, iar mai apoi și ca armă dirijabilă.

Oamenii de știință sovietici au adus un aport hotărîtor la elaborarea teoriei cu privire la dinamica rachetelor. Konstantin Eduardovici Țiolkovski este pe drept cuvînt considerat fondatorul acestei teorii. Lui îi revine meritul de a fi studiat caracteristicile motorului de rachetă care nu folosește aerul din atmosferă și de aceea se poate deplasa în vid, ceea ce înseamnă că poate fi folosit pentru zborurile cosmice.

Lui K. E. Țiolkovski îi aparține ideea creării motorului cu reacție cu oxidant lichid, principal nou pentru vremea lui. El a elaborat problemele teoriei și construcției motorului. Utilizarea combustibilului lichid a permis să se atingă viteze de zbor mult mai mari decît înainte.

Primele jaloane

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie K. E. Țiolkovski, înconjurat de grija partidului și a poporului, a devenit conducătorul și însușitorul unei întregi pleiade de tineri entuziaști ai tehnicii rachetelor. Importanța care se acorda dezvoltării acestei tehnici noi se vedește din faptul că marele V. I. Lenin, întemeietorul statului sovietic, se interesa personal de lucrările în domeniul tehnicii rachetelor. În 1924 ia ființă, cu participarea activă a lui F. E. Dzerjinski, Societatea pentru comunicații interplanetare. Ce exemplu de excepțională clarviziune a partidului nostru, ce putere de a prevedea, de a aprecia, de a susține noul!

În anii care au urmat, s-au stabilit primele etape importante, primele jaloane pe calea construirii de rachete și de motoare de rachetă. În 1930 a fost realizat sub îndrumarea lui Țander motorul O.R.-1, funcționînd cu benzină și aer comprimat și avînd o tracțiune de 5 kg., iar cu trei ani mai tîrziu a fost experimentat motorul O.R.-2 cu combustibil lichid și cu o tracțiune de 50 kg. În 1930 a fost construit motorul cu reacție cu oxidant lichid O.R.M.-1

Cu fiecare an s-au creat motoare din ce în ce mai puternice. Unul din ele a fost instalat pe racheta meteorologică sovietică, care în 1934—1935 atinge înălțimea de 10.000 metri, depășînd astfel de patru ori indicii corespunzători ai rachetelor americane din perioada respectivă. Succesul înregistrat de savanții sovietici chiar la începutul dezvoltării tehnicii moderne a rachetelor e deosebit de semnificativ, el reprezintă o anticipare a izbînzilor de azi.

În Uniunea Sovietică, concomitent cu tehnica rachetelor, s-au elaborat tipuri diferite de motoare — stato-reactoare, motoare cu reacție cu oxidant lichid, motoare cu combustibil solid.

„Mai 1939 în apropiere de Moscova, la stațiunea Planernaia, s-au adunat constructorii și experimenterii. În dispozitivul de lansare se află o rachetă cu două trepte.

— Contact! — răsună comanda. Din rachetă izbucnește un fascicol de scînteie și racheta se avîntă vertiginos spre înălțimi. Cei prezenți constată cu acest prilej că motorul primei trepte a funcționat timp de trei secunde, după care s-a declanșat motorul celei de a doua trepte. A fost o experiență de

lansare de mare importanță care a permis să se studieze construcția motorului și a rachetei.

Noi și noi aparate cu reacție au început să brăzdeze văzduhul. Pornise a saltul planificat al tehnicii noi. În 1939 a fost construit un motor cu reacție cu oxidant lichid cu împingere reglabilă, instalat pe un planor. În 1940 rachetoplanorul s-a înălțat în atmosferă. Nici groaznicul război impus patriei noastre nu a putut înăbuși avîntul constructorilor. La 15 mai 1942 pilotul G. I. Bahicivadi străpunge văzduhul cu primul avion de vînătoare din lume înzestrat cu motor cu reacție cu oxidant lichid.

Primele căre au primit botezul luptei au fost rachetele cu motoare cu combustibil solid. Sînt faimoasele proiectile cu reacție sovietice. În perioada războiului, aceste obuze — predecesoare imediate ale rachetelor moderne, nu au avut egal în lume în ce privește calitatea și caracterul de masă al utilizării lor. În iulie-august 1941 au fost organizate baterii înzestrate cu aceste mijloace tehnice noi. Numărul lor a crescut vertiginos. Începînd din toamna anului 1941, acționează pe front, în dispozitivul de apărare a Moscovei, unități întregi înzestrate cu noua armă. Alături de alte tipuri de armă, unitățile de rachete au lovit puternic dușmanul lîngă Stalingrad. În perioada luptelor de apărare a Stalingradului s-au tras 2.875 de salve.

Cele mai puternice din lume

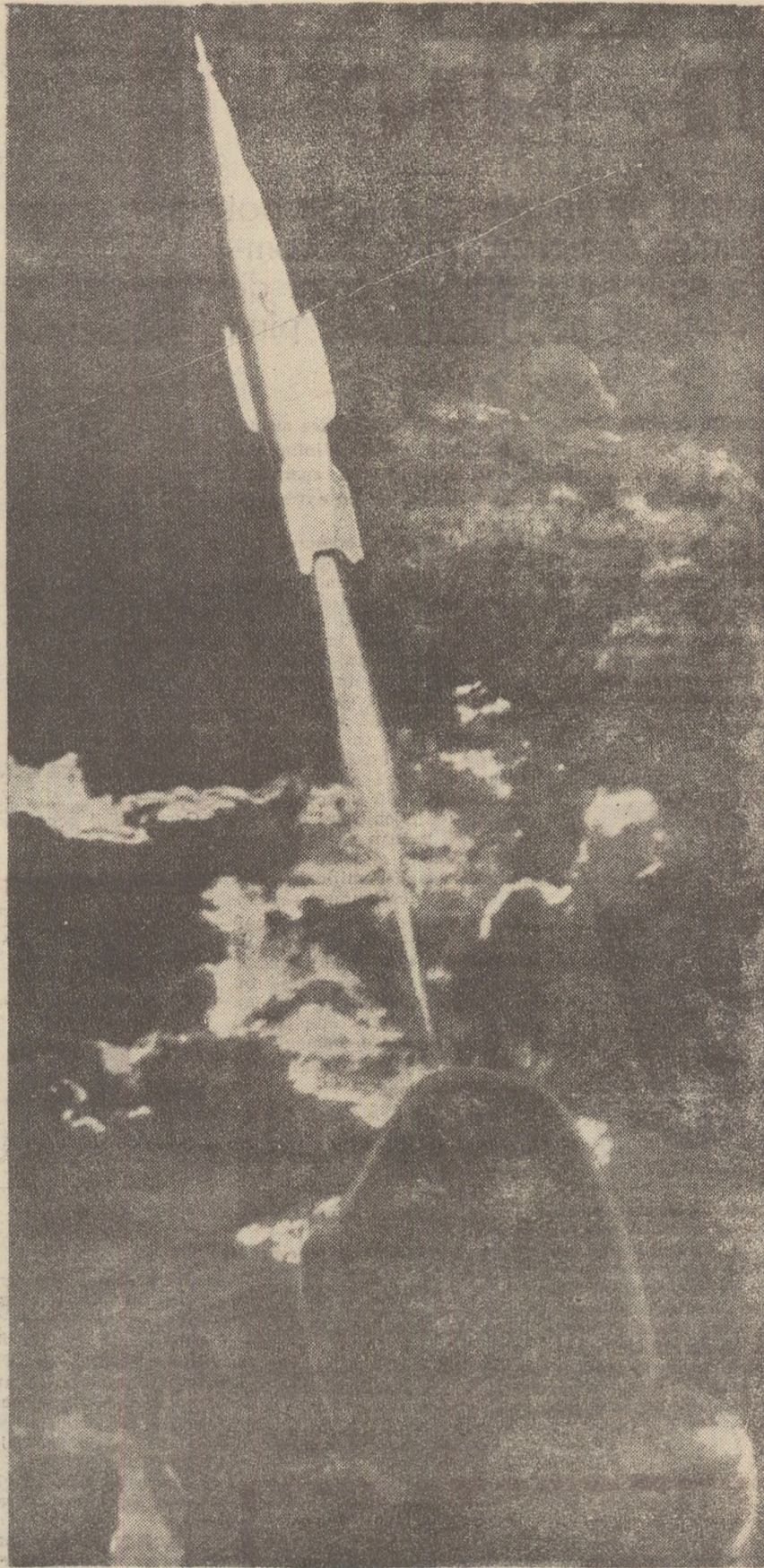
În perioada postbelică, construcția de motoare a continuat să se dezvolte în Uniunea Sovietică în ritm vertiginos. Ea a permis aviației militare și civile să treacă la tehnica cu reacție. Ea a soluționat cu succes problema creării unor instalații de forță pentru rachetele moderne de diferite tipuri.

Pentru producția de motoare puternice de rachetă au fost elaborate procese tehnologice absolut noi. Un rol important l-a jucat și organizarea producției de materiale cu greutate specifică mică și rezistență mecanică foarte mare. Cel mai important rol al motorului de rachetă este de a imprima rachetei viteza necesară zborului. Cu cît este mai mare greutatea corpului rachetei și a aparatului de la bordul ei cu atît este mai grea munca motorului și cu atît consumă el mai mult combustibil. Pentru fiecare kilogram din greutatea corpului și a aparatelor ultimei trepte a rachetei se cheltuiește o cantitate considerabilă de combustibil. E limpede deci ce rol important a avut producția de materiale ușoare și rezistente. Toate aceste probleme le-a rezolvat industria noastră.

Drept rezultat în U.R.S.S. au fost create motoare care în timpul zborului ating un milion de cai putere. Înzestrate cu astfel de motoare rachetele noastre au trimis în Cosmos sateliți artificiali ai Pămîntului, sateliți ai Lunii, o stație interplanetară și nave-sateliți.

Superioritatea Uniunii Sovietice în construcția de motoare puternice de rachetă este recunoscută și în presa străină. Ziarul „New York Times”, de pildă, scria în legătură cu readucerea pe Pămînt a navei cosmice sovietice: „Proporțiile uriașe ale ultimului satelit sovietic sînt o mărturie a superiorității U.R.S.S. în construcția de rachete puternice...” Același ton îl întîlnim și la articolele din presa engleză: „Superioritatea evidentă a Rusiei în cercetarea Cosmosului se fundamentează, după cît se vede, pe faptul că ea dispune de un combustibil pentru motoarele de rachetă mai sigur și mai puternic decît America”.

Succesul în construcția de motoare de rachetă este un indiciu elocvent al nivelului înalt de dezvoltare a științei, tehnicii și industriei în U.R.S.S., ca și folosirea realizărilor obținute în scopuri exclusiv pașnice, de o uriașă însemnătate științifică.

Spre înălțimi...

microscop

Operație chirurgicală străveche

Neurochirurgia folosește astăzi pentru trepanația cutiei craniene instrumente extrem de evolute. Dar operația este dintre cele mai vechi. Se știe, de pildă, că vestitul Hipocrat a încercat s-o practice încă în veacul al III-lea înainte erei noastre. Recent, un grup de arheologi tadjiți a descoperit, într-un mormînt din Munții Pamir, un os frontal care a suferit această operație acum 2.500 de ani. Instrumentul de care s-a servit chirurghul ancestral, trepanul, a fost găsit, alături de alte instrumente, cu ocazia aceluiași săpături.

Ceața de pe planeta Marte

O seamă de oameni de știință presupun că este vorba de nori de nisip ridicați de furtuni puternice. În ultimul timp, însă, a fost emisă o nouă ipoteză. Nisipul este prea greu pentru a putea fi purtat de vînt pe distanțe mari, iar culoarea lui este mai deschisă decît culoarea roșcată a ceței de pe Marte. Cărui mineral sau rocă îi sînt dar caracteristice aceste însușiri? După prelungi cercetări, s-a descoperit că pe Pămînt există o astfel de rocă, anume limonitul. În stare făinoasă el se transformă ușor în praful de culoare roșcată pe care îl ridică în atmosferă

sub formă de ceață uscată, chiar și un vînt nu prea puternic. Interesant este că la aceleași concluzii cu savanții sovietici a ajuns, cu totul pe altă cale, și astronomul francez Dolphius.

Bloc energetic sub cerul liber

Recent, la centrala electrică raională „Severnaia”, aflată într-o suburbie a orașului Baku, a intrat în funcțiune un puternic sistem energetic de tip descoperit. Blocul energetic cu un cazan de înaltă presiune și un turbogenerator a fost montat sub cerul liber. Energia dobîndită în felul acesta este mult mai ieftină decît cea produsă de centralele termoelectrice de tip acoperit

Mașina - bucătar

La Uzina de mașini pentru comerț din Harkov a fost realizată o linie mecanizată originală. În buncherul mașinii, prevăzută cu un dispozitiv de dozare, se toarnă o cantitate de cartofi. Se pun apoi în funcțiune agregatele care spală cartofii, îi curăță de coajă, îi taie, îi usucă și îi prăjesc. După numai cinci-șapte minute de la începerea operației, cartofii sînt gata ambalați în pungi de cite 25 sau 50 de grame.

Cei ce caută fericirea

Regizorul Serghei Gherasimov și tînărul său colaborator Iakov Bazelian ecranizează la Ialta nuvela lui Cehov „Casa cu mezanin”. Distribuția filmului intrunește un grup de actori cunoscuți ca Nelli Mișkova, Serghei Iakovlev, Olga Jižneva. Principalul rol feminin (Missus) a fost incredințat tînerei Liudmila Gordeicik, care se află pentru prima oară în fața obiectivului cinematografic.

Despre semnificațiile, atmosfera și personajele filmului, despre mersul turnării, relatează în rîndurile ce urmează autorul scenariului „Casei cu mezanin”, Pavel Erofeev, candid în științele filologice.

Nuvela „Casa cu mezanin” a fost scrisă în 1296 și foarte curînd finalul ei nostalgic, întrebarea „Unde ești tu, Missus?”, a cunoscut o mare popularitate, căpătînd valoarea unui simbol. Căci pentru oamenii cu vederi progresiste de la sfîrșitul secolului trecut și începutul celui actual întrebarea aceasta însemna „Unde ești tu, fericire?” exprimînd năzuința lor de a înfăptui idealurile sociale pentru care se angajaseră în luptă.

Eroul nuvelei, pictorul care își povestește viața și își împărtășește gîndurile, frămîntările, este, nemulțumit de sine și de mediul în care trăiește. El este convins că în vremea lui viața unui artist e cu totul lipsită de sens, omul de talent fiind nevoit să lucreze pentru a distra niște indivizi meschini și lacomi, dar care posedă mulți bani.

Iată însă că într-o zi pictorul întîlnește o fată, pe care părinții continuă s-o numească Missus ca în anii copilăriei. În viața pictorului, fata aceasta apare ca un izvor cristalin ieșit în calea călătorului obosit și însetat. Ca de obicei, Cehov folosește culori sobre pentru a zugrăvi sentimentul emoționant care-i leagă pe cei doi. Dragostea trezește în sufletul pictorului dorința de a-și relua penelul, de a crea, iar natura, în fața căreia se simțea pînă acum stingher, i se dezvăluie în întreaga ei măreție, stimulîndu-i imaginația. Sub influența unui sentiment puternic, fata căreia tristețea nu-i umbrise niciodată zîmbetul înșeepe deodată să reflecteze, să descopere în adevărata lumină realitatea înconjurătoare.

Lidia, sora mai mare a lui Missus se dovedește un om aspru și rece. Acestei femei îi e cu totul străină frumusețea și poezia vieții. Ca un despot implacabil, ea distruge fericirea celor doi oameni care se iubesc. Ciocnirea ei cu pictorul este de fapt ciocnirea a două concepții de viață opuse și ireductibile. Lidia crede sincer că activitatea în zemstve, binefacerile unei mici farmacii și ale unei mici bibliotecii reprezintă panaceul capabil să vindece toate relele

și să ușureze viața țăranilor. Răspunsul vehement al pictorului, purtătorul de cuvînt al concepției autorului este plin de semnificație pentru concepțiile lui Cehov: „După părerea mea, — declară pictorul — în condițiile actuale, punctele sanitare, școlile, micile biblioteci, micile farmacii nu sînt bune decît să supună oamenii. Poporul este încătușat în lanțuri grele. Voi nu veți reuși să le sfărîmați, nu veți reuși decît să le adăugați noi cătușe”.

Pictorul năzuiește spre un alt regim social. El nu știe cum să-și înfăptuiască visele,

dar nădăjduiește neîncetat în fericire, care trebuie să existe, care va veni negreșit într-o zi. În întrebarea finală: „Unde ești tu, Missus?” răzbate nu numai tristețea, regretul, dar și încrederea în fericirea așteptată.

În transpunerea cinematografică a „Casei cu mezanin” am căutat să reliefăm nu numai profundul lirism al operei literare, dar și înaintata ei orientare socială. Și, cu toate că adaptarea cinematografică a nuvelei este foarte dificilă, sperăm să nu-i dezamăgim pe spectatori.

Întreaga echipă de filmare lucrează cu o mare pasiune. Neobosit ca-ntotdeauna, Serghei Gherasimov dedică acestui film întreaga-i măiestrie, talentul și experiența sa îndelungată. Iakov Bazelian se află în permanență în căutarea unor soluții regizorale cît mai interesante, iar interpreții se străduie să dăruiască personajelor tot ceea ce au mai bun, întrecîndu-se adesea pe ei înșiși.

Serghei Iakovlev și Liudmila Gordeicik în „Casa cu mezanin”

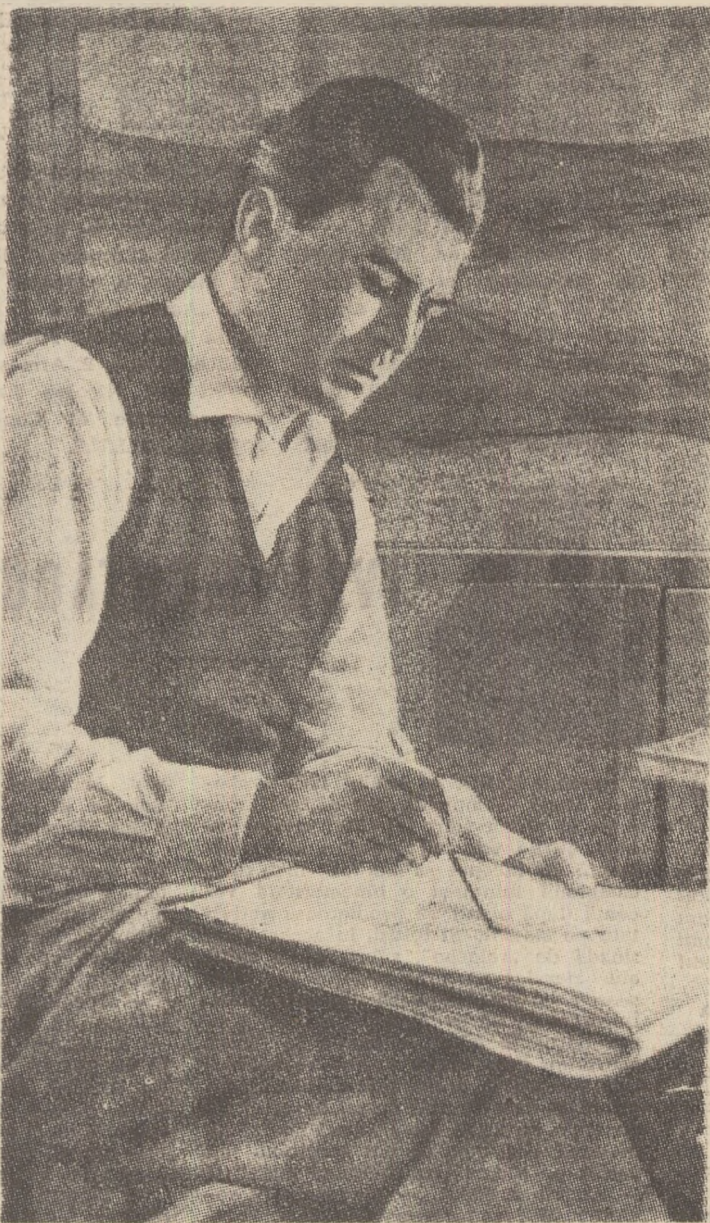
FILMUL

Creațiile cinematorilor ucraineni

La decada literaturii și artei ucrainene desfășurată de curînd la Moscova au fost prezentate nu numai producțiile studiourilor de filme artistice și documentare dar și cele mai izbutite creații ale cinematorilor ucraineni. Majoritatea acestor filme aparțin cluburilor cinematografice din Harkov. Deosebită apreciere a intrunit ecranizarea povestirii „O glumă” de A. P. Cehov, lucrarea unui grup de muncitori de la uzina electro-mecanică din acest oraș. Rolurile principale ale filmului sînt interpretate de strungarul I. Zaicik și inginerul S. Liah.

Numele cinematorilor de la uzina metalurgică din Harkov sînt bine cunoscute iubitorilor sovietici de film.

La Moscova, grupul lor a fost reprezentat de filmul „Reportaj dintr-un sector înaintat”, prima peliculă din creația cinematorilor care înfățișează procesul constituirii unei brigăzi de muncă comunistă.

Serghei Bondarciuk este și un pictor pasionat.

Noul film al lui Serghei Bondarciuk

Creatorul magistralei ecranizări a nuvelei lui Șolohov „Soar a unui om” își reia activitatea regizorală. Noul său film, în care va deține totodată și rolul principal, se intitulează „S-au întors stăncușele”. Acțiunea se desfășoară într-un sat colhoznic din zilele noastre. Personajul principal, președintele colhozului, pe care-l încarnează Bondarciuk a lucrat mai multă vreme în redacția unui ziar, apoi a plecat să lucreze într-un colhoz, unde e foarte îndrăgît de colhoznici care-l aleg după un timp președinte.

Și în acest film Serghei Bondarciuk colaborează cu operatorul Vladimir Monahov. În ceea ce-i privește pe interpreți, regizorul a declarat că de data aceasta va apela pentru majoritatea rolurilor la colhoznici din satul unde se va desfășura filmarea.

REFLECTOR

Revista „Sovetski Ekran” a instituit un concurs cu tema „Fapte, evenimente, caractere”. Participanții sînt solicitați să trimită redacției scurte materiale despre diverse întîmplări din viața cotidiană care pot constitui subiecte pentru scenarii de filme. Cele mai bune dintre lucrările trimise pînă acum au și fost puse la dispoziție unor studiouri cinematografice.

„Un poem despre Armenia” se numește filmul de lung metraj în culori pe care cineastii din Erevan l-au dedicat celei de a 40-a aniversări de la instaurarea puterii sovietice în Armenia. Scenariul a fost scris de A. Gasparian și G. Ohanezian. Filmul ilustrează multilaterală înflorire a acestei republici, noua viață a poporului armean.

Pornind de la cunoscutul film al lui Charlie Chaplin „Timpuri noi”, în care perfecționarea tehnicii este însoțită de o nouă înrobire a muncitorului din țările capitaliste, condamnat să devină un automat, un grup de documentariști din Kiev demonstrează prin contrast, într-o suită de imagini cinematografice, rolul automatizării în viața constructorilor comunismului. Documentarul lor este intitulat „Despre aceasta vorbește întreaga lume”.

Aparatul de filmat posedă în secțiile uzinei metalurgice din Dneprodzerjinsk, la fabrica automată de pline din Kiev și în alte întreprinderi ucrainene unde procesul de producție este condus de mașini electronice de calculat și unde automatizarea înăripează munca creatoare a omului sovietic.

În cadrul unei conferințe de presă întrunită la Ministerul Culturii al U.R.S.S., membrii Comitetului de organizare a viitorului Festival internațional al filmului de la Moscova (care va avea loc între 9 și 23 iulie 1961) au făcut o serie de noi comunicări în legătură cu desfășurarea acestei competiții. Comunicările s-au referit la normele de participare la Festival, componența delegațiilor și a juriului.

Un muzeu cinematografic

Schițe de decor și fotografii, costume, machete, diplome, medalii... Muzeul „Mosfilmului” ajută vizitatorului să întreprindă o interesantă călătorie în timp, să reconstituie filă cu filă istoria cinematografilor sovietice.

La organizarea muzeului au contribuit nenumărați cinești. Unul dintre cei mai vîrstnici pictori scenografi, V. Egorov a donat o mare colecție de schițe reprezentînd decorurile create de el pentru 50 de filme. Membrii familiilor lui Serghei Eisenstein, Alexandr Dovjenko și Vsevolod Pudovkin au pus la dispoziția muzeului documente prețioase în legătură cu procesul de creație al acestor maestri ai artei filmului. Aceste documente fac cunoscută împrejurările în care s-au născut filmele „Crucișătorul Potemkin”, „Pămînt”, „Mama”. O fotografie li înfățișează pe Serghei Eisenstein, operatorul Eduard Tisse și Grigori Alexandrov în timpul turnării „Crucișătorului Potemkin”. În muzeu se află expusă și o machetă a catedralei Vasili Blajenni din Piața Roșie devenită celebră în

lumea cineaștilor. Macheta a figurat pînă acum în peste 30 de filme istorice.

Un mic manechin îmbrăcat în armură de cavaler, cu viziura coifului ridicată, seamănă surprinzător cu actorul Boris Andreev. Manechinul a fost confecționat cu prilejul turnării filmului „Balada voinicului” și l-a „dublat” pe Andreev în anumite scene de luptă.

Printre exponatele muzeului se află apoi un mare număr de diplome și medalii conferite cineaștilor sovietici cu ocazia diferitelor festivaluri și competiții internaționale: Marele premiu al Festivalului de la Cannes decernat lui Mihail Kalatozov pentru „Zboară cororii”, „leii de argint” atribuiți la festivalul de la Veneția filmului „Întoarcerea lui Vasili Bortnikov”, diplomele obținute de producțiile sovietice la Melbourne, Londra, Helsinki, Edinburgh, Locarno ș.a.

Muzeul „Mosfilmului” primește numeroși oaspeți din Uniunea Sovietică și de peste hotare. În cartea lui de aur pot fi înfățișate semnăturile multor celebriități ale cinematografilor mondiale.

In celebrul magazin G.U.M. din Moscova a avut loc o paradă a modei românești. Modelele prezentate au fost primite cu interes de publicul moscovit

SCRISORI din U.R.S.S.

Colecționez mărci poștale

Am început să colecționez mărci poștale încă din anul 1943. Mă interesează mărcile din România, așa că aș vrea să fac schimb cu un filatelista din țara dv.

VADIM KISELIOV
Leningrad, K-18, ul.
Pesocinaia 12

Mă interesează viața din România

Am 19 ani și sînt strungar la o uzină din Tula. Mă interesează foarte mult viața din România nouă, așa că aș vrea să corespund cu un tînăr sau o tînără din țara dv.

GALINA ȘCEDRINA
Tula 16, ul. Anosova 21/7
kv. 10

Doresc să corespund cu o studentă

Sînt studentă în anul II la Institutul tehnic forestier din Novosibirsk. Aș vrea să corespund cu un coleg din țara dv. spre a cunoaște mai bine viața tineretului din România.

TAMARA DARBAKOVA
Novosibirsk - 35, ul. 2-aia
Harkovskaia, 59

Vă scriu din îndepărtatul Norilsk

Locuiesc în orașul Norilsk, dincolo de Cercul polar. Am 16 ani și sînt elevă în clasa IX-a. Din reviste am aflat multe lucruri despre oamenii minunați ai țării dv. Doresc să-mi fac prieteni în România.

TAMARA KOCERGHINA
Krasnoiariski krai, Norilsk,
ul. Energheticeskaia 5,
kv. 7

Doresc să corespund cu un muncitor

Sînt turnător la uzina de aluminiu din Ural. Intrucit am participat la concursul „Economia Romîniei ieri și azi”, am putut cunoaște în mare măsură viața din țara dv. Bogatul material pe care l-am cules cu acest prilej l-am împărtășit muncitorilor din brigada mea. Mai sînt însă destule lucruri pe care aș vrea să le aflu, așa că doresc să corespund cu un muncitor de la o uzină similară din România.

SERGHEI VASILIEVICI
DUVANOV
Sverdlovskia obl., Kamen-
sk-Uralski, UAZ, ul. Ural-
skaia 21/24, kv. 16

A. R. L. U. S.

Bacău

La 27 noiembrie a avut loc la Bacău ședința Consiliului regional A.R.L.U.S.-Bacău. Tovarășul Vasile Ionese, secretar al Consiliului regional, a prezentat o informare asupra felului cum s-a desfășurat Luna prieteniei romîno-sovietice în regiunea Bacău. Tovarășul Gheorghe Călinescu, vicepreședinte al Consiliului regional, a înfățișat planul de muncă pe 1961, precum și planul pe perioada de iarnă (1 decembrie 1960 - 31 martie 1961).

La discuție au luat parte președinții ai consiliilor A.R.L.U.S. raionale și orașenești, președinții ai comisiilor A.R.L.U.S. din întreprinderi și instituții și alți activiști voluntari.

Cuvîntul de încheiere a fost

rostit de tovarășul Marin Florea Ionescu, vicepreședinte al Consiliului General A.R.L.U.S., care a înmînat după aceea insignele de evidențiat în munca A.R.L.U.S. activiștilor voluntari care s-au remarcat anul acesta prin rezultatele deosebit de bune obținute în activitatea lor.

Ploești

Consiliul regional A.R.L.U.S.-Ploești a organizat în ziua de 27 noiembrie, în sala cinematografului „Progresul” din orașul Ploești, o expunere intitulată „Aniversarea a 40 de ani de la instaurarea Puterii Sovietice în R. S. S. Armeană”. A vorbit tov. Nicolae Androne, vicepreședinte al Consiliului regional A.R.L.U.S.

IVOR MONTAGU: „Jucătorii de tenis de masă din U.R.S.S. au făcut progrese excepționale..”

Sezonul sportiv al anului 1960 a obosit... După Olimpiadă, campionate mondiale și atîtea mari întreceri internaționale, știrile vestind recorduri și performanțe au început să fie tot mai rare, campionii luîndu-și o binemeritată vacanță după o atît de prodigioasă activitate pe stadion. Și totuși, în această perioadă de „relache”, rubricile de sport ale ziarelor au avut prilejul să folosească din nou litere mari pentru titluri. Într-adevăr, un eveniment deosebit a avut darul să aducă animație în lumea sportului. Este vorba despre răsunătoarele victorii în arena internațională obținute în acest sfîrșit de an de echipele de tenis de masă ale Uniunii Sovietice. În două țări care au dat sportului cu paleta o pleiadă de campioni mondiali — Anglia și S.U.A. — pingpongiștii sovietici au reușit turnee triumfale, culegînd victorii în toate întîlnirile susținute. Iată de pildă „turul de forță” reușit de Averin, Paskiavicius și Saunoris în sălile de joc ale Marii Britanii: 7-2 la Bristol, 6-3 la Birmingham, 8-1 la Manchester, 6-1 la Sunderland și 6-3 la Londra. Scor general: U.R.S.S. — Anglia 33-10! Aceasta se întimpla la puțin timp după ce la Moscova aceeași echipă sovietică zdrobise cu 8-1 redutabila reprezentativă a Suediei, clasată pe locul II la ultimele campionate europene, desfășurate la Zagreb.

Am avut șansa de a putea sta de vorbă cu un spectator al meciurilor susținute de sportivii sovietici în recentul turneu în Anglia. Un spectator deosebit de competent: IVOR MONTAGU, președintele Federației internaționale de tenis de masă din 1926 și unul din fondatorii ei. Ivor Montagu se afla în Bucu-

rești în cursul săptămîinii trecute, participînd la sesiunea Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii.

Deși extrem de aglomerat de lucrările sesiunii de la București, Ivor Montagu a găsit, într-o scurtă pauză, timpul necesar pentru a ne răspunde la cîteva întrebări. Între acestea a figurat desigur și aceea cu privire la evoluțiile pingpongiștilor sovietici în Anglia.

— Jucătorii de tenis de masă din U.R.S.S. au făcut progrese excepționale — a început interlocutorul nostru. — Ei au pus în vădită inferioritate formația Angliei, din care nu au lipsit primele palete, Harrison, Merret și Burridge, titulari ai echipei naționale.

— Ce ați remarcat deosebit în jocul sportivilor sovietici?

— Înainte de toate, o putere de concentrare cu totul excepțională. Ei știu să pună în valoare la maximum posibilitățile de atac, să păstreze inițiativa, să folosească din plin bagajul de cunoștințe tehnice. Fapt pentru care atît jucătorii, cît și antrenorii sovietici merită sincere felicitări! M-a impresionat în mod deosebit juniorul Averin, care într-un viitor apropiat va avea de spus un cuvînt greu în arena internațională.

Ne amintim împreună de alte succese promițătoare care au precedat răsunătoarele victorii de acum. În 1958, la campionatele europene de la Budapesta, debutul internațional al pingpongiștilor sovietici a coincis cu un succes remarcabil: Paskiavicius l-a învins pe campionul Berzik în meciul U.R.S.S. — R. P. Ungară. A fost singura înfrîngere suferită de faimosul jucător maghiar în întreaga competiție. Tot atunci, Saunoris l-a eliminat pe cunoscutul campion en-

POȘTA REDACȚIEI

ELENA HEGYESI — Lugoj: Vă facem cunoscută adresa unei tinere cu care puteți corespunde în limba romînă. Se numește Valentina Litinskaia și e elevă în ultimul an la o școală medie tehnică. Locuiește la Leningrad, P-49, B — Pușkarskaia, dom 5, kv 41.

MARIA FIRU — stațiunea Vasile Roaită: Universitatea prieteniei popoarelor a fost organizată în mod special pentru tinerii din țările Asiei, Africii și Americii Latine. Ați putea să vă înscrieți la cursurile fără frecvență ale unui institut de învățămînt superior din București sau din alt centru universitar din țara noastră.

MIRCEA PIETREANU — Pitești: După cum vă închipuiți probabil și dv. răspunsurile la întrebările pe care ni le adresați necesită un spațiu foarte întins. De aceea, vă vom satisface numai o parte din cereri: 3. Actorul este Oleg Strijenov. 4. Filmul „Ivanna” a fost turnat în studioul „AL Dovjenko” din Kiev. 5. Actrița Inna Burducenko. 8. Filmul „Serioja” a fost premiat cu Marele Premiu „Globul de cristal” la Festivalul internațional al filmului de la Karlovy Vary. 10. Scrisoarea era semnată de Lenin. 15. Este vorba despre filmele „Pe Donul liniștit”, „Pămînt desțelenit”, „Minzul”.

ALEXANDRU IONESCU — Tirgu Mureș: Regretăm, dar nu putem utiliza materialul trimis intrucit nu are legătură cu specificul revistei noastre.

ALEXANDRU GANEA — com. Viziru, regiunea Galați: Credem că este vorba de o confuzie. În ultimul timp nu s-a organizat nici un concurs de cuvinte încruciate. Buletinul aparține probabil unui concurs anterior.

IUDITA STOLOJAN — Oravița: Nu vă putem pune la dispoziție decît adresa Comitetului femeilor din U.R.S.S. — Jenskii komitet S.S.S.R., Pușkarskaia ulița nr. 23, Moskva. Cereți să vă pună în legătură cu președinta unei circumscripții de femei.

ELENA ȚARUHA — Cluj: 1. Nu posedăm nici o informație în legătură cu acest film. 2. Primele așezări ale Moscovei au fost construite în 1156. În a doua jumătate a secolului 15 a devenit capitala statului rus centralizat. În 1712, Petru I a mutat capitala la Petersburg. Moscova a devenit capitala statului sovietic în 1918. Primele ziduri și turnuri ale Kremlinului au fost înălțate odată cu orașul în 1156 de către Iuri Dolgoruki. Clădirile și monumentele sale au fost construite treptat în diferite epoci. O mare parte au ars în timpul invaziei lui Napoleon și au fost reconstruite ulterior (principalul palat din Kremlin a fost reclădit în 1849). 3. Noul rol al lui Oleg Strijenov este Herman din filmul „Dama de pică”.

MARIA BELEA — Cugir: 1. Nu cunoaștem numele actriței. 2. Vasili Lanovoi interpretează rolul principal (căpitanul Gray) din filmul de aventuri „Pinze purpuri”, o nouă producție „Mosfilm”.

SPORT

glez Kennedy. În toamna aceleiași an, junioara Romanaukaite ajunge în semifinalele tradiționalelor campionate ale Scandinaviei, concurred în proba de senioare. În 1959, la noi în țară, la Constanța, aceeași jucătoare devine campioana de dublu fete la Criteriul european al juniorilor. Și numai la o lună distanță, cu prilejul „europenilor” de la Zagreb, cuplul masculin Saunoris — Paskiavicius s-a calificat în finala probei, cedînd doar în fața redutabilei perechi maghiare Berzik — Sido.

— Ce șanse accorțați jucătorilor sovietici la viitoarele campionate mondiale de la Pekin? a fost ultima noastră întrebare.

— În general, ediția din 1961 a campionatelor nu poate face excepție de la cele anterioare. Jucătorii asiatici — și gazdele în special — sînt foarte greu de învins mai ales pe... teren propriu. Dar nu incupe îndolală că din rîndul participanților europeni, jucătorii sovietici, vor fi de data aceasta pe primul plan al competiției. Și nu este exclus să-i vedem în lupta directă pentru titluri. De altfel, ei au confirmat cu strălucire succesele obținute recent în Marea Britanie, continuînd și peste Ocean seria lor impresionantă de victorii. După cum știți, în trei întîlniri cu echipele S.U.A. reprezentativa de tineret a U.R.S.S. a învins la scoruri categorice...

Le reamintim cititorilor noștri: 5-1, 9-0 și 8-1. Concludent!

Ne-am luat rămas bun de la Ivor Montagu, mulțumindu-i călduros pentru amabilitatea cu care a răspuns insistențelor noastre gazetărești...

V. Cristescu

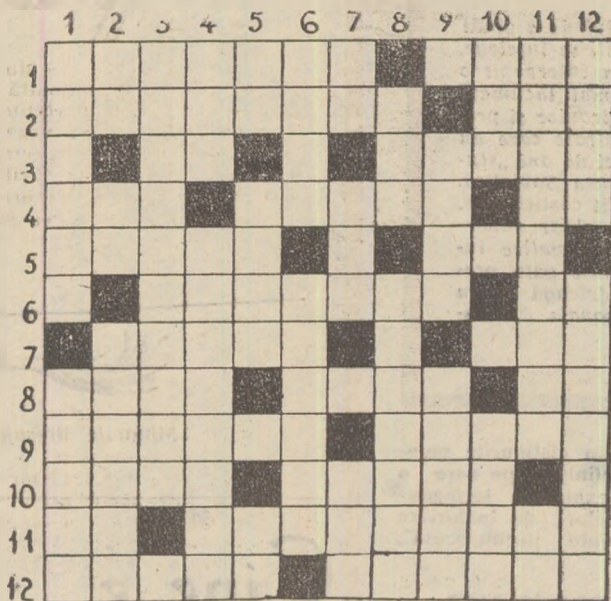
LINIȘTE

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Pe Donul liniștit” — Pax 2) Autorul versurilor „Mai am un singur dor / În liniștea serii / Să mă lăsați să mor / La marginea mării” — Cea mai liniștită așezare omească 3) Lină la sfârșit! — Sfârșitul zilei, când se face liniște 4) Cele iăcute cu apă rece sînt liniștitoare — Liniștit (fig.) — Început de acalmie! 5) Acesta... la lași — Etcetera 6) Scriitor clasic rus, autorul romanului „Război și pace” — Liniștită la sfârșit! 7) Pe această mobilă îți găsești liniștea ca într-un pat — Uscat 8) Natașa Rostova din romanul „Război și pace” — Nume bărbătesc format numai din cifre — Rea! 9) Imensă — Asigură găzduire și liniște celor ce călătoresc 10) Cu ea poezii cîntă pacea — „Unchiul...”, piesă de A. P. Cehov 11) E repetat! — Oameni reținuți, care nu-și manifestă neliniștea 12) Cu păr că-runt — Binevoitoare.

VERTICAL: 1) Autorul piesei „Casa liniștită”... — „Și autorul volumului de versuri „Soarele și liniștea” 2) E liniștit sau frămîntat, după fire și împrejurări — A cui?! — A scris volumul de schițe „Strada

liniștită” 3) Care liniștește 4) Riu în U.R.S.S. — Luptă pentru aceeași cauză 5) Hei! — În cea de lectură este liniște desăvîrșită — Două teuri! 6) Susține roata — Istoriează hazlie 7) Vladimir Colin — Clar — Vîntul o face neliniștită 8) Ghicitoarea spune că așteaptă seara să se odihnească (pl.) — Repau-

zat, liniștit 9) Trib legen-dar — Cîntece de dor 10) Astiel — Porție 11) Firi, după care distingi pe cei liniștiți de cei nervoși — Mărite! (reb.) 12) Odaia în care găsești liniștea în timpul nopții (mold.) — Calm după vînt și răstimp de liniște în cadrul unei perioade frămîntate.

Dezlegarea jocurilor publicate în luna noiembrie

Nr. 44

TINEREȚE

ORIZONTAL: 1) Fadeev — Iureș 2) Aman — Istrati 3) Tinerețe — Ram 4) Act — Unu — Neto 5) Ied — Adia — EN 6) As — Ea — Enna — O 7) M — T — Bondarev 8) Opera — TI — An 9) Rime — Micuț — F 10) Eta — Camarada 11) Zi — Bereta — Os 12) Icnire — Inima.

Nr. 46

VESELIE

ORIZONTAL: 1) Văduvă — Poznaș 2) Eminescu — Rime 3) S — Văsărie — Nan 4) Ehe — E — A — Acar 5) La — Glumă — I — In 6) ZC — Ilaritate 7) Glumeț — Sten — V 8) Uimi — IS — Eleve 9) Lup — Umor — Ecos 10) I — Anna — Clădit 11) Vinător — I — Ove 12) Elin — Ris — Stol 13) Ratată — Balade.

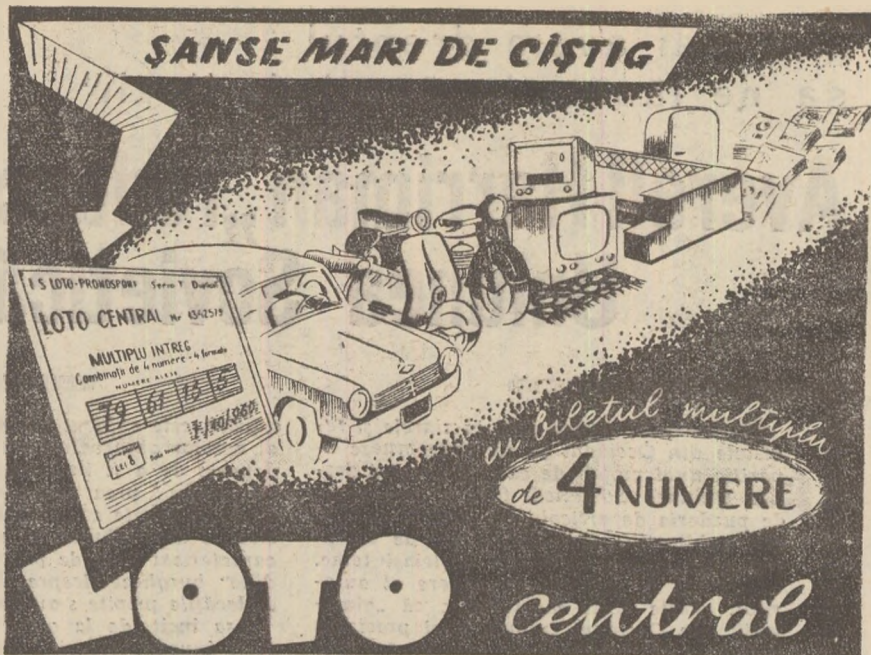
GOSPODINE!

FOLOȘIȚI CU INCREDERE CARNEA ȘI PREPARATELE CONSERVATE PRIN FRIG:

- carne tocată
- carne de gătit
- pulpă de porc
- fripturi
- sarmăluțe în foi de viță
- șnițele pane cu cartofi prăjiți
- colțunași cu brinză
- perișoare cu verdeță
- tocană cu măruntaie

PRODUSELE CONSERVATE PRIN FRIG ÎȘI PĂSTREAZĂ GUSTUL ȘI AROMA PRODUSELOR PROASPETE ȘI SE GĂDESCO DE VINZARE LA MAGAZINELE: „ALIMENTARA”, „COMALIMENT” ȘI „APROZAR”.

ȘANSE MARI DE CÎȘTIG

Intreprinderea de industrie locală „MOBILA” Focșani

produce diferite tipuri de mobilă: camere studio tip „Sibiu”, camere tip „Constanța”, bucătării tip „Păltiniș”, bucătării tip „Sibiu”.

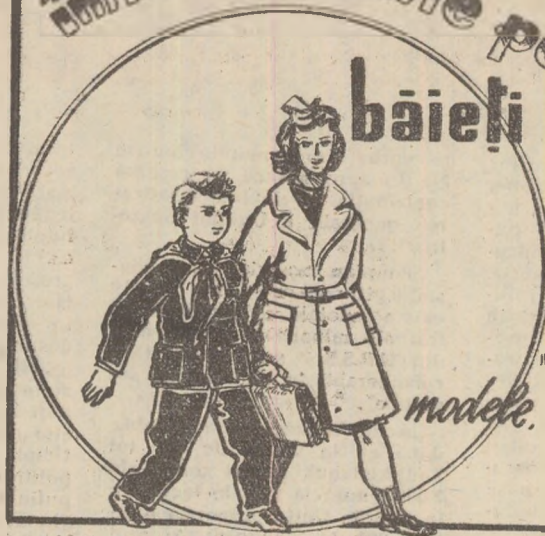
Calitate superioară, execuție ireproșabilă, prețuri convenabile.

De vînzare la magazinele de specialitate.

FABRICA DE CONFECȚII

I.G. FRINU - CRAIOVA

Îmbrăcăminte produce pentru băieți și fete

UNIFORME SCOLARE costume

PALTOANE ȘI PARDESIE

INTR-UN SORTIMENT BOGAT DE

modele, desene și culori

Intreprinderea de industrie locală

„23 AUGUST”

Gura Humorului, str. I. V. Stalin, 51
Regiunea Suceava

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ:

- salopete doc — toate dimensiunile
- costume vătuite complete
- haine vătuite pentru bărbați și copii
- pantofi „tenis” orice mărime
- ghete cu fețe din postav, cu talpă de cauciuc
- cizme de cauciuc, pentru protecție
- curele trapezoidale pină la dimensiunea de 2.360 m.

Toate produsele sînt de bună calitate

Livrăm pe bază de comenzi ferme

Predători, vînători!

Unitățile D. C. A. colectează orice cantități de piei provenite din sacrificările animalelor precum și din vînat, la prețuri avantajoase. Predați pieile rezultate unităților D. C. A.

„Nu mai avem dreptul
să ne lăsăm legănați de iluzii”

Averell Harriman „redescoperă” Uniunea Sovietică

Nu trece săptămână fără ca ziarile și revistele din Occident să nu consemneze apariția unui număr de cărți și broșuri despre Uniunea Sovietică, fără a mai vorbi de puzderia de articole din „marea presă”, din publicațiile specializate ori de lucrările universitare închinată aceleiași teme. Indiferent de punctul de vedere al autorilor, aceste texte mărturisesc că „gânditorii” din Occident trebuie să-și precizeze astăzi, în mod obligatoriu, poziția lor față de problemele lumii contemporane în raport cu lagărul socialist, cu importanța acestuia, cu forța-i de atracție. Și oricât de deosebiți ar fi în aprecierile pe care le fac asupra U.R.S.S. și a celorlalte țări so-

cialiste, este evident că în felul de a gândi al acestor observatori (ce sînt, se înțelege, departe de a fi imparțiali) a intervenit o schimbare: prea puțini se mai încumetă acum să repete comentariile ironice și prezicerile de prăbușiri și catastrofe care au caracterizat timp de patruzeci de ani „studiile” burgheze despre Uniunea Sovietică. Judecățile pripite s-au dovedit costisitoare. Așa încît, de la o vreme, chiar adversarii înverșunați ai Uniunii Sovietice încearcă să-și revizuiască opiniile gata preluate asupra acesteia, să înțeleagă prin prizma unei experiențe personale „fenomenul” sovietic.

Cine-i Averell Harriman

Una din cele mai importante cărți despre Uniunea Sovietică apărute în ultimul timp este, fără îndoială, aceea a lui Averell Harriman publicată sub titlul „Pace cu Rusia”.

Căci dl. Harriman nu e un „observator” oarecare, ci unul din liderii cei mai influenți ai vieții publice americane. Și nici n-a cunoscut Uniunea Sovietică abia acum, ci s-a ocupat de „problemele rusești” încă din copilărie.

Astfel, în 1909, copil fiind încă, Averell Harriman și-a însoțit tatăl într-o călătorie de afaceri în Rusia țaristă. O a doua vizită a făcut-o apoi în 1926, așa dar la nouă ani după ce cele „zece zile care au zguduit lumea” transformaseră Rusia în Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Era iar vorba de o călătorie de afaceri: de astă dată legată, însă, de o lichidare. În calitate de reprezentant al marilor grupuri financiare americane, Harriman avea misiunea să negocieze transferarea către puterea sovietică a unei concesiuni de magneziu în Caucaz. În sfîrșit, Harriman s-a reîntors în Uniunea Sovietică în 1941, după dezlănțuirea agresiunii hitleriste, trimis de președintele Roosevelt să stabilească bazele primelor acorduri de asistență militară. În 1942, Harriman a fost numit ambasador american la Moscova, demnitate pe care a păstrat-o pînă la sfîrșitul războiului.

Așa dar, dl. Harriman cunoștea Uniunea Sovietică. În toamna anului trecut el a ținut totuși s-o viziteze din nou. De data aceasta Harriman — care între timp fusese guvernator al statului New York și candidat la președinția Statelor Unite — a înțeles să facă o călătorie de studii cu caracter privat și cu o durată de 6 săptămîni.

Impresiile culese de Harriman sînt cu atît mai importante cu cît el se numără printre cei care dețin în S.U.A. adevărata putere, indiferent de succesiunea la conducerea treburilor statului a celor două partide: republican și democrat. Căci de cînd există în S.U.A. cîi ferate, capul familiei Harriman este socotit din tată în fiu „regele” lor. Este sigur însă că acum, după victoria democrațiilor în alegerile prezidențiale, poziția lui Harriman se va consolida și mai mult, intrucît el este socotit ca unul din inspiratorii programului de guvernămînt al partidului democrat

și unul din consilierii cei mai ascultați ai lui John Kennedy, viitorul președinte.

În acest context de împrejurări, vizita făcută anul trecut de Harriman în Uniunea Sovietică poate fi socotită, cu bun temei, ca o călătorie de „expert” chemat să furnizeze idei și judecăți pentru ceea ce s-ar putea numi o nouă politică, față de lagărul socialist.

Odinioară și acum

Averell Harriman expune câteva din rațiunile care l-au făcut să se încredințeze de stabilitatea regimului sovietic care chiar de la începuturile sale, „s-a străduit să sporească productivitatea și să ridice nivelul de trai al acestor popoare,

**Un american sută-n sută
față în față
cu cifre uimitoare**

(e vorba de popoarele neruse N. R.) spre a face să crească contribuția lor la industrializarea generală a Uniunii Sovietice”.

„Pe plan material — a constatat Harriman — nu poate exista îndoială că condițiile de trai ale minorităților naționale din U.R.S.S. s-au îmbunătățit considerabil în anii puterii sovietice”.

„Acum treizeci de ani, abia dacă exista un medic în tot Tadjikistanul. Astăzi sînt peste 2.000: unul la 870 de locuitori. În Statele Unite proporția e de 1 la 700 de locuitori”. Autorul are cuvinte extrem de elogiatoare în legătură cu dispariția malariei și trahomului, pe care le-a văzut făcînd ravagii în multe alte țări din Asia și Africa pe care le-a vizitat, după care descrie vizita inopinată pe care a făcut-o într-o casă din Stalinabad, aleasă de el la voia întîmplării. Harriman arată că a fost primit de o familie de muncitori care odinioară ar fi trăit în condiții neînchipuit de grele, dar care acum se bucură de condiții de trai foarte convenabile.

Apoi, Harriman a fost surprins de extinderea pe care o au cursurile serale și prin corespondență. El a înregistrat de asemenea că „academicienii sovietici se numără printre membrii cei mai bine retribuiți și mai respectați ai societății”. El a luat cunoștință cu admirație de sistemul de documentare științifică și tehnică existent în U.R.S.S. superior celui american. În fine, a constatat că „asistența medicală... era gratuită pentru toți” și că „chiria mijlocie depășește rareori

5 la sută din cîștigurile muncitorilor. Neliniștea pe care o provoacă expirarea termenului contractelor de închiriere este totalmente necunoscută”.

...Și constatarea principală

„În cursul călătoriei mele în U.R.S.S. am fost frapat, ca și mulți alți vizitatori, de dorința de pace care-l obsedează pe fiecare cetățean sovietic. Ea este însoțită de dorința de a vedea stabilindu-se relații prietenești cu Statele Unite. Pretutindeni pe unde mă duceam eram primit cu strigătul de „Pace și prietenie!” Nu era o simplă lozincă propagandistică, ci o manifestare evident spontană și sinceră”.

Dar dacă așa stau lucrurile în ce-i privește pe sovietici, nu trebuie să se creadă că Averell Harriman se poate dezbara ușor de prejudecăți. În capitolul de concluzii cu care-și încheie cartea, el face un mare număr de „rezerve” în legătură cu posibilitatea unei înțelegeri cu Uniunea Sovietică. Și totuși, în ciuda acestor „rezerve”, în concluziile lui Harriman s-a strecurat, e drept în doze homeopatice, spiritul destinderii.

„Nu mai avem dreptul — scrie el — să ne lăsăm legănați de iluzii și nici ca o greșită apreciere a ceea ce se întîmplă în U.R.S.S. să falsifice politica noastră. Nu mai e cu putință să ne consolăm cu gîndul că regimul comunist va fi răsturnat sau că se va schimba”.

„De altă parte, n-am crezut niciodată și cu atît mai puțin nu cred astăzi că războiul este singurul mijloc de a lupta împotriva înaintării comunismului”.

Nu putem ști dacă Harriman socotește cumva că dacă războiul nu e singurul, el poate fi totuși unul din mijloacele politicii externe americane. De aceea n-ar strica să-și amintească de un lucru pe care l-a remarcat și din pricina căruia a fost foarte uimit: atunci cînd sovieticii vorbeau de pace sau de oricare din problemele care-i preocupau, ei își încheiau todeauna cuvintele cu expresia: „budet!” (adică: așa va fi). E o convingere profundă, întemeiată nu numai pe elanuri generoase, ci mai cu seamă pe o justă înțelegere a raportului de forțe din lume și pe realitatea unei situații de care, în parte, iasusi dl. Harriman s-a putut încredința.

I. Manu

Minunile dresașului american
Desen de Kukriniksi

Cine e Gerhart Schirmer

O fotografie publicată recent la Paris înfățișează un grup de francezi îmbrăcați în haine de deținuți ai lagărelor de concentrare hitleriste, întîmpinînd un detașament de soldați ai Bundeswehr-ului vest-german. Pe soldații care au izbutit, fără eforturi prea mari, să se instaleze din nou în provincia franceză Champagne, acolo unde sute de morminte amintesc de eroismul luptătorilor din Rezistență căzuți în lupta împotriva fascismului.

Lagărul de la Mourmelon a fost ocupat de brigada 25 de parașutiști a Bundeswehr-ului, comandată de colonelul Gerhart Schirmer. Batjocorind simțămintele poporului francez, Schirmer și-a împodobit pieptul chiar din prima zi a sosirii pe pămîntul Franței cu crucea de fier și a ținut o conferință de presă, declarînd că Franța ar fi amenințată, chipurile, de „primejdie din Răsărit”. La această conferință de presă, colonelul vest-german a omis să spună că în cursul celui de al doilea război mondial a luptat împotriva Franței.

Dar cine e Gerhart Schirmer, acest proaspăt „prieteneț” Franței, ce scriu despre el ziarile democratice germane și de ce, în sfîrșit, oamenii sovietici cunosc mai multe despre el decît francezii, pe pămîntul cărora se opoșesc acum bandiții lui?

În primul rînd, pentru că colonelul Schirmer este un criminal de război care a luptat nu numai împotriva Franței ci și a Uniunii Sovietice. În al doilea rînd, pentru că în 1945 a fost luat prizonier și condamnat de un tribunal sovietic la 25 ani de temniță.

Avem în față dosarul Nr. 544 care-l acuză pe Schirmer Gerhart de crime care se încadrează la punctul „V”, paragraful 1, articolul 2, legea Nr. 10 a Consiliului de control din Germania din 20.XII.1945. Răsfoim filele dosarului. Interogatoriul, documentele și fotografiile pe care le cuprinde dezvăluie adevărata față a acestui fascist notoriu.

La interogatoriul luat în cursul anchetei, Schirmer a încercat mai întîi să se eschiveze de la răspunsuri precise și a mințit temîndu-se de pedeapsă.

Schirmer a afirmat că n-a cunoscut nici un ofițer SS (pagina 13), dar întorcînd fila aflăm că printre bunii lui prieteni se afla și colonelul Walter, șeful secției „Abwehr” (serviciul de spionaj german — N.R.) din armata 3-a de tancuri — Walterul care a devenit celebru prin cruzimea lui. La începutul războiului, Schirmer a comandat o companie de parașutiști, iar la sfîrșitul războiului, un regiment de parașutiști. În 1941—1942 unitatea lui a săvîrșit atrocități cumplite în Ucraina, la 50 de kilometri de orașul Stalino. Soldații lui Schirmer au luptat nu numai împotriva ostașilor sovietici, ci și a populației pașnice. La sfîrșitul anului 1942, unitatea lui Gerhart Schirmer a dispărut de pe frontul sovieto-german. În 1944, avînd de astă dată gradul de locotenent-colonel, Schirmer comanda un regiment din divizia 56 de infanterie. Soldații din această divizie, care au fost luați prizonieri de Armata Sovietică, au arătat că comandanții de regimente au cultivat în ei instinctele cele mai josnice, arătîndu-le cum trebuie să tortureze și să impuște populația pașnică sovietică.

Dar ce a făcut Schirmer din 1943 pînă la începutul anului 1944? La interogatoriul, el a trebuit să recunoască că unitatea lui a debarcat în Africa, Franța și Italia unde, „în calitate de comandant al unui regiment de parașutiști am luptat împotriva armatelor anglo-americane”.

Dar ce s-a întîmplat mai departe? La începutul anului 1956, în conformitate cu o hotărîre a Guvernului Sovietic, Schirmer a fost predat autorităților vest-germane. Chiar în același an el a reîntors în cadrele armatei, iar acum se află în armata Bonn-ului. Stăpînit de ideea revanșei, Schirmer își educă noii soldați în același spirit fascist în care și-a educat parașutiștii în cursul celui de-al doilea război mondial. Anul trecut am aflat că locotenent-colonelul Schirmer a fost înaintat la gradul de colonel. Decorațiile fasciste i-au rămas în Uniunea Sovietică, dar a căpătat altele și, arborîndu-le, a intrat triumfal, în fruntea brigăzii 25 de parașutiști a Bundeswehr-ului, în Mourmelon le Grand.

K. Nepomniași